

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Archeologický ústav

Kolonizace jihozápadních Čech
(hmotné doklady osídlení 10. - 13. století
na k.ú. Kolinec)

Bakalářská práce

Martin Pták ARL 3

2008

školitel: doc. PhDr. Rudolf Krajíc, CSc.

Tímto prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Kolinci 25. 4. 2008

Martin Pták

Kolonizace jihozápadních Čech
(hmotné doklady osídlení 10.-13. století na k.ú. Kolinec)

Anotace:

Práce se zabývá středověkou kolonizací v 10.-13. století v jihozápadních Čechách, konkrétně na málo prozkoumaném k.ú. Kolinec.

Na základě písemných zmínek, geografických dat, toponomastiky, a především archeologických pramenů je nastíněn vývoj osídlení na sledovaném území. V práci jsou prezentovány výsledky povrchové prospekce autora a nových záchranných výzkumů Vlastivědného musea dr. Hostaše v Klatovech.

Přílohy: Mapové podklady, katalog nalezišť, kresebná a fotografická dokumentace nemovitých archeologických památek, kresebná a fotografická dokumentace nálezů atd..

Colonization of south-west Bohemia
(tangible evidence of settlement from 10th – 13th century in a Kolinec district)

Annotation:

This work analyzes medieval (10th -13th century) colonization in south-west Bohemia. It is focused on the Kolinec district, which has not been properly explored so far.

The description of settlement development in explored district is based on written documents, geographical data; toponymy and most importantly on archeological sources. This work represents results of author's research and results of new archeological surveys of Dr. Hostaš museum Klatovy.

Appendices: Maps, catalogue , layouts and photographic documentation of immovable archeological monuments, drawings and photography of finds, etc.

1. Obsah

1. Obsah	1
2. Úvod	2
3. Struktura práce a použité metody	3
4. Dějiny archeologického bádání v mikroregionu Kolinecko	7
5. Vymezení sledované oblasti a přírodní podmínky	9
6. Kolinecko a okolí v pravěku	13
7. Archeologické a historické doklady osídlení regionu v 10. – 13. století... 17	
8. Současný stav historického a především archeologického poznání osídlení jednotlivých k.ú. na vymezeném území	24
9. Výsledky prospekce	67
10. Závěr	70
11. Zkratky	71
12. Literatura a prameny	72
13. Přílohy	72

2. Úvod

„, Kdykoliv se zavede rozhovor o minulosti našeho městečka s někým, kdo má o ně zvýšený zájem, klade otázku, kdy vzniklo a kým bylo založeno. Rozšíříme-li tuto otázku na osídlení okolí Kolince kmeny slovanskými a před slovanskými, tápeme v nejistotách a hypotézách“

Fr. Mára

Kolinecko leželo donedávna stranou zájmu archeologických pracovišť. Ojediné archeologické akce přinesly pouze dílčí poznatky o osídlení regionu.

V předložené práci shrnuji tyto dílčí archeologické poznatky z vymezeného regionu a období. Součástí práce je výstup z mé vlastní dlouholeté prospekce a výzkumů archeologického pracoviště Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech (VHM).

Na tomto místě bych chtěl poděkovat všem, kteří mi radou nebo jiným způsobem pomohli při řešení tohoto úkolu.

3. Struktura práce a použité metody

3.1 Struktura práce

Na úvod se seznámíme s metodami použitými při řešení této práce (kapitola 3.2). V následující kapitole jsou shrnuty dějiny archeologického bádání v mikroregionu Kolinecko. V 5. kapitole je sledovaný region představen po stránce geografické. Jsou shrnuty přírodní podmínky (geologická stavba a geomorfologie, půdní pokryv, půdní poměry a potenciální rekonstruovaná vegetace).

V kapitole 6. jsou v krátkosti shrnuty doklady pravěkého osídlení Kolinecka a jeho okolí. V následující kapitole je na základě historických a především archeologických dokladů nastíněn vývoj osídlení mikroregionu v 10. –13. století.

Nejrozsáhlejší částí práce je kapitola 8, ve které jsou představena jednotlivá archeologická naleziště i nálezy, které na nich byly učiněny.

Součástí příloh je abecedně řazený katalog lokalit. Obrazové přílohy jsou řazeny podle jednotlivých kapitol a je na ně průběžně odkazováno v textu. Na příloženém nosiči je uložena tato práce i s přílohami a fotografickou dokumentací jednotlivých nalezišť a nálezů.

3.2 Použité metody

3.2.1 Studium písemných pramenů a literatury

Při pokusech o nástin postupu a struktury osídlení ve vymezeném území se můžeme opřít o písemné zmínky o jednotlivých osadách. V práci je čerpáno ze souborných zpracování A. Sedláčka (*Sedláček 1908*), A. Profouse (*Profous 1947 - 1957*) a dalších. Většina písemných zmínek o obcích z vymezeného území spadá do závěru 13. století a století 14.

Je vždy uvedeno datum první zmínky. V několika případech je vypsána i druhá či třetí písemná zpráva. Je třeba dodat, že data uváděná v různých pracích se někdy liší. Na tuto skutečnost je v soupisu upozorněno.

Použito bylo také pamětních knih a obecních kronik, které přinesly též informace o dřívějším stavu nemovitých památek. Měl jsem též k dispozici téměř nedostupné dílo a

poznámky školského inspektora a nadšeného badatele Fr. Máry, který obsáhle zpracoval dějiny městečka Kolinec (o žádných archeologických nálezech se bohužel nezmiňuje).

3.2.2 Studium mapových děl a leteckých snímků, toponomastika

Tato metoda přináší důležité poznatky. Některá stará mapová díla i aktuální letecké snímky jsou k dispozici na Internetu, což usnadňuje badání.

Ze starších mapových děl bylo při práci využito map stabilního katastru z let 1826 - 1843, které jsou v měřítku 1:2880, I. Vojenského mapování (1764-83, měřítko 1:28800), II. vojenského mapování (1836-1852, měřítko 1:28800) a III. vojenského mapování (1877-1880, měřítko 1:25000). Tyto mapy zachycují stav povrchu z té dané doby. Jsou z nich znatelné dnes již zaniklé polní systémy, úvozové cesty a původní neregulovaná koryta řek a potoků. Obzvláště dobře jsou na III. vojenském mapování zachycena zatím nenarušená sejmová pole v místech, kde o nich můžeme dnes pouze uvažovat. Dále si můžeme všimnout půdorysů obcí a okolních plužin.

Aktuální katastrální mapy obcí je možné získat na obecních či městských úřadech nebo z Internetu. Z těchto map byla převzata pozemková a parcelní čísla (ppč.), která doplňují lokalizaci nálezů. Je nutné uvést, že v některých případech (obzvláště na okraji obcí, kde se „staré“ číslování pozemků střetává s „novým“ číslováním stavebních parcel) se setkáváme se zmatky v tomto číslování.

Běžně jsou v archeologii používány tzv. základní mapy České republiky v měřítku 1:10000 (ZM 10) a 1:25000 (ZM 25). V katalogu jsou uváděny koordináty odečtené z těchto map. V přílohách této práce jsou použity výřezy ze ZM 10 s vyznačením dotčených nálezů.

Na leteckých snímcích můžeme zachytit porostové, půdní, stínové, sněhové a další příznaky. Problematiku letecké archeologie naposledy shrnul M. Gojda (*Kuna ed. 2004*). Použil jsem volně přístupné letecké satelitní snímky z Internetu (mapy.cz, geoportal.cenia.cz, kr-plzensky.cz, mapy.cz), dále jsem použil snímky pocházející z letecké prospekce archeologického pracoviště VHM. K dispozici jsem měl též letecký snímek obce Kolinec a jejího zázemí z roku 1949.

Prospekce je doplněna studiem pomístních názvů z mapových děl, popřípadě ústní tradice. Takto mohou být získány zajímavé informace o osídlení, existenci opevnění, těžby atd., které jsou prezentovány v soupisu jednotlivých katastrů v kapitole 8.

3.2.3 Vizuální průzkum (povrchový výzkum reliéfních tvarů)

Tento postup je v archeologii hojně používán. Metodicky se mu věnovali zejména Z. Smetánka a J. Klápště, kteří také vypracovali speciální metodiku tzv. geodeticko – topografického průzkumu (např. *Smetánka – Klápště 1979; 1981*). Přehled metod, typy reliéfních tvarů a možnosti interpretace shrnul M. Kuna a M. Tomášek (*Kuna ed. 2004*).

Na vymezeném území byly zachyceny především pozůstatky rýžování a těžby zlata, popřípadě jiných rud. Většina nalezených vkopů, kutacích jam, plužin a úvozových cest nebyla do soupisu zařazena, neboť nemáme možnost jejich spolehlivé datace do vymezeného období. Ze stejného důvodu není v práci pojednáno o zaniklé osadě Vidhošť (*Roubík 1959, 76*), která byla již dříve lokalizována na úbočí stejnojmenného vrcholu na hranici k.ú. Kolinec.

3.2.4 Povrchové sběry

Povrchový sběr zjišťuje a zkoumá stopy osídlení prostřednictvím zlomků movitých předmětů rozptýlených na povrchu terénu (*Kuna ed. 2004, 305*). Tzv. analytický způsob sběrů, který u nás zavedl do praxe a metodicky propracoval M. Kuna, však umožňuje pomocí následné analýzy získaných pramenů zabývat se i dalšími okruhy témat (*Kuna 1994 a 2004*).

Podstatná část poznatků o osídlení na vymezeném území byla získána právě povrchovými sběry na zemědělsky využívaných plochách (pole, zahrady), případně stavenišťích či v krtinách. Nálezy z vymezeného období (jedná se převážně o zlomky keramických nádob) jsem získal přibližně na čtyřiceti místech. V osmi případech můžeme s jistotou hovořit o naorávaných kulturních vrstvách či objektech (především Kolinec II, III, IV; Malonice II a Brod II).

Na vymezeném území (a víceméně celém Pošumaví) se vzhledem k vyšší nadmořské výšce a současným trendům v zemědělství setkáváme s přeměnou orné plochy na pastviny. Možnosti povrchového sběru jsou proto na části vymezeného území omezeny.

3.2.5 Vzorkování vrstev a mikrosondáž

Tato často používaná zjišťovací a pověřovací metoda byla na vymezeném území zatím použita jen v malé míře. Při vizuálním průzkumu prohlížím vývraty za účelem zjištění kulturní vrstvy či získání nálezů tam, kde není možno provést povrchový sběr. Na jaře 2007 jsem provedl po dohodě s pracovníky VHM drobnou sondáž ve vývratech na hradišti na vrchu Hradec (k.ú. Ústaleč), na hradišti Na skále (k.ú. Hradiště) a domnělém hradišti Hůrka (k.ú. Boříkovy).

Také jsem položil několik sond v místě nálezu „čerstvě“ vyorané keramiky. Zahloubený objekt z vymezeného období se mi však podařilo zachytit zatím jen jeden (lokalita Kolinec II).

S masivnějším nasazením této metody počítám v další fázi průzkumu. Vhodné by bylo také použití pedologické tyče (např. k zjištění rozsahu sídliště).

3.2.6 Archeologické výzkumy, stavebně- a uměleckohistorické průzkumy budov.

Shromáždil jsem informace snad ze všech zapsaných archeologických akcí z vymezeného období a regionu. V práci předkládám především výsledky archeologických dohledů a výzkumů, které na vymezeném území provedli pracovníci archeologického oddělení VHM. Jedná se především o výzkumy v Kolinci a v Mlázovech, které přinesly zásadní poznatky k osídlení v daném území a období.

Cenné poznatky byly získány též stavebně a uměleckohistorickými průzkumy kostelů v Kolinci a Mlázovech.

4. Dějiny archeologického bádání v mikroregionu Kolinecko

Archeologických památek si v horním Pootaví jako jeden z prvních začal všímat J. A. Gabriel, historik ze Sušice, který popsal v 50. a 60. letech 19. století řadu archeologických nálezů (*Gabriel 1860, 26 - 27*). Žádné z nich ale nepochází z k.ú. Kolinec.

August Sedláček se v devátém svazku Hradů, zámků a tvrzí v království Českém zmiňuje o obcích Jidřichovice, Kolinec, Mlázovy, Ujčín a Vlčkovice. Z tohoto díla často čerpají další autoři píšící o těchto venkovských šlechtických sídlech.

Kostely v Kolinci a v Mlázovech zahrnuli do svého soupisu uměleckých a historických památek badatelé Karel Hostaš a Ferdinand Vaněk (*Hostaš – Vaněk 1899; 1900*).

Před rokem 1930 objevil archeolog Emanuel Šimek, rodák z blízkých Mířenic, hradiště na vrchu Hradec u Ústalče.

Historií obce Kolinec se zabýval František Mára, učitel a později školský inspektor. V části svého rozsáhlého nevydaného díla pojednává o stavebním vývoji zdejšího, původně románského kostela. Také zprostředkoval předání několika náhodných nálezů do plzeňského a kašperskohorského muzea.

V roce 1955 probíhal výzkum na hradišti na vrcholu Hradec u Ústalče pod vedením dr. Břeně (*Beneš 1980, 22*). Tento výzkum nebyl zatím zpracován, dokumentace a část nálezů je zřejmě ztracena (*Hrubý – Lutovský 1999, 469*).

Antonín Beneš ve stati Horní Pootaví v pravěku a na počátku dějin podle archeologických pramenů (*Beneš 1980*) zmiňuje lokality Hradiště a Hradec u Ústalče. Obec Kolinec připomíná pouze v souvislosti s dnes již ztracenou hradištní keramikou, která byla uložena v místní obecné škole.

V sedmdesátých a osmdesátých letech provedli pracovníci Západočeského muzea v Plzni několik rekognoskací na hradištích u obce Hradiště, na Hradci u Ústalče a domnělém hradišti na k.ú. Boříkovy. S výsledky jejich průzkumů se v práci též seznámíme.

Sejmová pole v horním Pootaví sepsal ve svém příspěvku do časopisu Památky a příroda Josef Vaněček (*1982, 175 - 181*).

O kolineckém kostele sv. Jakuba Většího se zmiňují ve svých soupisech badatelé Václav Mencl (*1958, 140; 1965, 40; 1978, 47*) a Jiří Kuthan (*1972, 176*). Ve svých článcích o

opevněné sakrální architektuře se o něm několikrát okrajově zmiňuje i Martin Čechura (*např. Čechura 2006, 283 – 290*). Půdorys kostela zhotovili v roce 1984 architekti Petr Chaloupek a Jan Kaigl a v roce 2002 Vlastimil Svoboda z NPÚ Plzeň.

Petr Hrubý a David Parma provedli v r 1998 další rekognoskaci hradiště na k.ú. Hradiště spojenou s drobnou sondáží, která přinesla pouze omezený soubor vrcholně středověké keramiky. Téhož roku navštívili ještě hradiště na vrchu Hradec na k.ú. Ústaleč, kde pořídili plánek hradiště a nákres profilu valu a příkopu. Při mikrosondáži se jim podařilo získat zatím jediný typický alespoň rámcově zařaditelný zlomek hradištní keramiky.

Od roku 1990 provádí pracovníci archeologického oddělení Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech archeologické dohledy, předstihové výzkumy a prospekci na území bývalých okresů Klatovy a Horažďovice. Nejprínosnější pro sledované období byly výzkumy v Kolinci u kostela a v Mlázovech na nádvoří zámku z let 2006 a 2007. Od poloviny devadesátých let provádím na vymezeném území povrchové sběry a vizuální průzkum terénu.

5. Vymezení sledované oblasti a přírodní podmínky

(obr. 1-6)

5.1. Geografické vymezení k.ú. Kolinec (býv. okres Klatovy, Plzeňský kraj)

Pojmem Kolinecko rozumíme městys Kolinec, který leží v Pošumaví, a jeho spádovou oblast, tj. okolních 17 vesnic- jmenovitě Ujčín, Tajanov, Malonice, Podolí, Tržek, Střítež, Javoří, Jindřichovice, Sluhov, Bernartice, Boříkovy, Hradiště, Lukoviště, Mlázovy, Vlčkovice, Smrčí, Brod a Buršice (obr 2). Kolinec leží přibližně na 49° 18' severní zeměpisné šířky a na 13° 26' východní zeměpisné délky. Poměrně rovinná základna katastru se rozprostírá v úzké, sevřené nivě a na říčních terasách podhorské říčky Ostružné. Katastr obce je mírně protažen ve směru severovýchod – jihozápad v délce 12 kilometrů. Největší šířka katastru obce je 9 kilometrů. Výměra činí 4871 ha. Do práce bylo zahrnuto i hradiště na vrchu Hradec u Ústaleč, které se nachází na k.ú. Ústaleč, a dále lokalita Zavlekov I z k.ú. Zavlekov, která se nachází pod zmiňovaným hradištěm. Vymezené území zabírá (zcela či částečně) šest mapových kladových listů ZM 10 (22-31-01, 22-31-03, 22-31-06, 22-31-07, 22-31-11, 22-31-12).

Po jižním okraji Kolinec, nad pravým břehem Ostružné, probíhá lokální železniční trať Klatovy - Horažďovice. Kolincem prochází významná a stále frekventovanější silnice Klatovy - Sušice. Ostatní silnice na Kolinecku mají jen vedlejší význam. Krajina je protkána systémem polních a lesních zpevněných i asfaltovaných cest. Mnohé polní cesty zanikly v důsledku zcelování orných ploch v padesátých letech.

5.2. Přírodní podmínky

5.2.1 Geologická stavba a geomorfologie

Katastr obce Kolinec patří z geomorfologického hlediska do provincie Česká Vysočina a spadá do dvou subprovincií – Šumavská a Českomoravská soustava.

Nad Kolincem se vypíná vrchol Vidhošť (759 m n. m.), což je nejsevernější výběžek Šumavy. Ze Šumavy sem zasahují snad nejstarší horniny České republiky - moldanubické ruly, původní mořské usazeniny staré 1,5 miliardy let, zpevněné působením mohutných nadloží a překrytými. Jsou také prostoupeny krystalickými vápenci, kvarcity, křemeny a

žilnými žulami (obr.5). Křemeny a kvarcity na sebe váží stříbro a především zlato. Tato skutečnost zřejmě zapříčinila vznik Kolince i dalších vesnic v tomto regionu. Důkazem toho jsou zbytky sejpů po rýžování zlata v nivě Ostružné a štoly v Horách Matky Boží a Velharticích. Na Kolinecko zasahuje Středočeská pahorkatina svým nejvyšším vrcholem Drkolnou (729 m. n. m.). Na západ od Kolince se rozprostírá Plánická vrchovina, která dosahuje maximálně 646 m. n. m. (vrchol Ostrá – západně od Kolince). Další významnější vrcholy Plánické vrchoviny na Kolinecku jsou Hůrka (617 m n. m.) a Stříbrná (610 m n. m.). Plánická vrchovina je tvořena žulami, které obsahují žíly křemene, dioritů a migmatitů. Žuly svým uložením a strukturou podmiňují měkce modelovaný reliéf krajiny rázu ploché vrchoviny ve výškách kolem 600 m n. m.

5.2.2 Půdní pokryv

Vymezená oblast spadá do asociace hnědozemí, které jsou zde nejrozšířenější. Hlavní granulometrické asociace zde se vyskytující jsou asociace půd hlinitých. Vyskytují se však i půdy jílovitohlinité. Převládají zde hnědé půdy kyselé, slabě oglejené, v nižších polohách a podél obou toků nivní půdy drnoglejové, místy rašelinné. Hnědé půdy vyšších poloh a v horních partiích hor mají mělčí rovnici omezenou hloubkou profilu a vyznačují se lehčím zrnitostním složením, vyšším obsahem skeletu, případně se vyskytují nezvětralé zbytky mateční horniny.

V údolních depresích se setkáváme s drnoglejovými půdami, které jsou po většinu roku silně provlhčované vysokou hladinou spodní vody. Fyzikální vlastnosti těchto půd jsou pro zemědělství nepříznivé v důsledku silného provlhčení a malé vzdušnosti. V nivních půdách a v zemědělsky obdělávaných oblastech je obsah organických látek velmi dobrý, půdní reakce je kyselá (pod $\text{pH} = 6$). Ornice je silně humózní (4,55%). V půdním profilu se nachází množství bludných kamenů. Silná příměs slídy vlivem petrografického složení substrátu snižuje propustnost vody. Půdy lze označit jako železité. (Pták 2005, zpracováno podle studie Agropojektu Praha z roku 1987).

5.2.3 Vodní poměry

Na vodní toky je ve vymezené oblasti vázáno středověké osídlení v souvislosti s rýžováním zlata.

Západní hranice vymezeného území se víceméně shoduje s rozvodím Úhlavy a Otavy. Na samé severní hranici vymezeného území, v pastvinách u obce Lukoviště, pramení Úslava. Ta je někdy v úseku Lukoviště-Žinkovy nazývána Bradlava.

Dominantním vodním tokem pro danou oblast je říčka Ostružná (na Kolinecku je často také nazývána Pstružnou). Ostružná pramení na úbočí Javorné (1090 m. n. m.) nad osadou Keply. Protéká pod hradem Velhartice, dále u ní byly založeny osady Tajanov, Ujčín a Kolinec. Od pramene do Kolince měří 24,5 km. Vyšší nadmořská výška povodí s většími srážkami, které činí 600 - 700 mm/rok, zajišťuje stálý průtok, který je v Kolinci asi 1 m³/sec. (Pták 2005, 4-5). Při dlouhotrvajících deštích hrozí zatopení částí obcí Ujčín a Kolinec.

Kalný potok je další významnější vodní tok na vymezeném katastru. Pramení na jižním úbočí hory Drkolné (u obce Hradiště). Kalný potok má délku 6,5 km a jeho průtok při soutoku s Ostružnou v Kolinci je 0,12 m³/sec.

Do Kalného potoka se vlévá ještě Malonický potok (nazývaný též Jindřichovický či Mlýnský - názvy tohoto toku se různí jak mezi starousedlíky i mapovými podklady) pramení u obce Malonice, kde napájí několik rybníků, protéká nedaleko obce Jindřichovice a na katastru obce Kolinec se nedaleko bývalé papírny vlévá do Ostružné. Část jeho toku je zregulovaná.

U obce Buršice pramení Černíčský potok, který se za obcí Rabí vlévá přímo do Otavy. Plochý reliéf s mělkými údolími vytváří příznivé podmínky pro zakládání rybníků. Větší množství jich nacházíme západně od Kolince na katastrech obcí Ujčín, Jindřichovice, Mlázovy a Malonice. Další rybníky byly zbudovány na bezejmenné vodoteči na katastrech obcí Brod a Vlčkovice. (zpracováno podle vodohospodářské mapy - obr. 6).

5.2.4 Potenciální rekonstruovaná vegetace okolí Kolince

Na vymezeném území jsou mapována následující společenstva potenciální přirozené vegetace: biková a/nebo jedlová doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*), bučina s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*) a metlicová jedlina (*Deschampsio flexuose – Abietum*). Podél toku řeky Ostružné můžeme navíc předpokládat existenci azonálního nivního společenstva střeňchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*).

Biková doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*) s dominantním dubem zimním (*Quercus petraea*) se vyznačuje slabší příměsí až absencí méně či více náročných listnáčů – břízy (*Betula*), habru (*Carpinus*), buku (*Fagus*), jeřábu (*Sorbus*), lípy (*Tilia*) a přirozenou příměsí borovice (*Pinus silvestris*). Jedlové doubravy indikuje kromě výskytu dubů (*Quercus robur*, *Q. petraea*) i přítomnost jedle (*Abies alba*) ve stromovém, popř. keřovém patru. Biková a jedlová doubrava jsou lesními společenstvy na živinami chudých substrátech (ruly, žuly, svory, kyselé břidlice aj.) v planárním a zvláště kolinním stupni se subkontinentálním klimatem. Bučina s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*) je tvořena stromovým a bylinným patrem. Keřové a mechové patro bývá vyvinuto jen fragmentárně nebo chybí. Ve stromovém patru převládá buk (*Fagus sylvatica*), s vyšší stálostí bývají přimíšeny klen (*Acer pseudoplatanus*), jedle (*Abies alba*) a smrk (*Picea abies*).

Ve stromovém patře metlicové jedliny (*Deschampsio flexuose – Abietum*) dominuje jedle s příměsí dalších jehličnanů - borovice (*Pinus silvestris*) a smrku (*Picea abies*). V keřovém patře převládá nárůst jedle a bez červený (*Sambucus racemosa*).

V okolí vodních toků lze předpokládat společenstvo střemchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*). Střemchová jasenina je druhově bohatá fytocenóza s dominantním jasanem (*Fraxinus*) popř. olší (*Alnus glutinosa*) a s častou příměsí lípy srdčité (*Tilia cordata*) a střemchy (*Padus avium*). (podle Kočár-Kočárová, 2007; Neuhauslová a kol. 1998, N).

6. Kolinecko a okolí v pravěku

6.1 Paleolit

Na vymezeném území nebyly učiněny žádné prokazatelné nálezy z tohoto období.

Zatím nejbližší nález byl učiněn v Sušici, naleziště je vzdušnou čarou vzdáleno asi 9,5 km od středu obce Kolinec. Jan Fridrich zde v srpnu 1961 při průzkumu okolí kostrového hrobu z 11. století odkryl zahloubený objekt o délce 4,5 metru a šířce necelé 3 metry, který interpretoval jako chatu, na něj navazoval další objekt interpretovaný jako dílna. Byly zde nalezeny štípané artefakty z místního křemene a kus rohovce bavorského původu. Objekty byly datovány do pozdního paleolitu (*Fridrich 1962, 17; Fröhlich 1996, 139*). Nadmořská výška činí cca 480 m.

Další nález na katastru Sušice byl učiněn na jižním svahu vrchu Homole přibližně 80 m od říčky Ostružné. V roce 1965 byl ve výkopu pro schodiště k zahradnímu domku nalezen pazourkový úštěp bavorské proveniencí (*Beneš 1980, 8; Fröhlich 1996, 139*). Nadmořská výška činí cca 500 m.

Další nálezy byly zaznamenány na katastru Žichovice a Malé Hydčice (*Fröhlich 1996, 139 - 141; za nepublikované informace děkuji J. Fröhlichovi a J.Eignerovi*).

6.2 Mesolit

Donedávna nebyl na vymezeném území znám žádný nález z tohoto období.

V minulých letech se podařilo J. Eignerovi a autorovi cílenou prospekcí objevit několik mesolitických stanic. Zatím bylo objeveno 15 kusů štípané industrie na devíti lokalitách na katastrech Jindřichovice, Kolinec a Malonice. Lokality se nachází ve výhodných pozicích u říčky Ostružná a jejích přítoků v nadmořských výškách od 540 do 581 m.n.m. Jeden odštěpek byl autorem získán při záchranném výzkumu v intravilánu obce Kolinec na lokalitě I- u transformátoru v červnu 2006.

Další lokality byly zjištěny proti proudu (k.ú. Velhartice, Nemilkov, Čachrov) a po proudu říčky Ostružné (k.ú. Hrádek, Tedražice, Sušice) (*za informace děkuji J. Eignerovi*).

6.3 Neolit

Osídlení z neolitu není na vymezeném území doloženo. Vzhledem k nadmořské výšce není ani očekáváno.

Za nejbližší nález datovatelný do neolitu můžeme považovat zatím ojedinělý nález tylní části broušeného a vrtaného sekeromlatu z amfibolitické břidlice, který byl nalezen na poli u obce Podmokly v nadm. výšce asi 515 m. (*Beneš 1980, 9*). Není však jisté, zda se nejedná o tzv. hromový klín.

6.4 Eneolit

Na vymezeném území nebyly zatím učiněny žádné prokazatelné nálezy z tohoto období. Vrcholy Strážín (na hranici k.ú. Brod), Jedlák (k.ú. Lukoviště), Na skále (k.ú. Hradiště) a v neposlední řadě Vidhošť (na hranici k.ú. Kolinec) poskytují rozhled a na svém vrcholu mají obnaženou skalku, což je zvláště pro chamské výšinné lokality typické. Mezi vrcholky je visuelní kontakt. Sondáž autora ve vývratech v na zmíněných vrcholech zatím nepřinesla žádné nálezy.

Na katastru vedlejší obce Velhartice bylo povrchovými sběry osídlení doloženo. J. Fröhlich získal sběrem na Šibeničním vrchu sekerku broušenou z oblázku a J. Eigner našel na staveništi v místní části Kouklovna necelou sílexovou šipku s křídélky (*za ústní sdělení a umožnění prohlídky nálezů děkuji J. Fröhlichovi a J. Eignerovi.*). Vzdušná vzdálenost nálezů od středu obce Kolinec je 5,7 a 6,3 km.

U obce Lovčice na Plánicku bylo prozkoumáno výšinné sídliště chamské kultury (*Škrábek, 1968*), vzdušná vzdálenost od středu obce Kolinec je asi 14,5 km.

6.5 Doba bronzová

Na vymezeném území nebyly zatím učiněny žádné prokazatelné nálezy z tohoto období.

Nejbližším dokladem lidské aktivity v tomto období je ojedinělý nález hrotu oštěpu ze Sušického náměstí z roku 1960 (*Beneš 1980, 9*). Vzdušná vzdálenost nálezů od středu obce Kolinec je 9,5 km.

V roce 1930 byl při regulaci Černíčského potoka v Mířenicích nalezen zlomek čepele bronzového srpku (*např. Beneš 1980, 9*). Vzdušná vzdálenost místa nálezů od středu obce Kolinec je přibližně 9,5 km.

6.6 Doba železná

Halštát

Na vymezeném území bylo osídlení doloženo pouze na katastru obce Hradiště. Při výzkumu ZČM byl v roce 1986 na hradišti v poloze Na skále získán zlomek keramické nádoby datovaný do pozdního halštátu a další tři zlomky datované jako pravěk obecně. Tyto nálezy jsou uloženy v depozitáři Západočeského muzea v Plzni a je nutné je revidovat. (*složka „Nálezy z okresu Klatovy uložené v ZČM v Plzni“ uložená na archeologickém pracovišti Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech*).

Zatím nejbližší prokazatelný nález byl učiněn na katastru obce Zbynice. V lese zvaném Hotín byl údajně nalezen hrubší soudkovitý hrnek s řádkou nehtových vrypů v podhrdlí a miska zdobená tuhovaným dekorem. Jsou vystaveny v Muzeu Šumavy v Sušici. (*např. Beneš 1980, 10*). Vzdálenost místa nálezu od středu obce Kolinec je přibližně 5 km.

Nově byla sběrem získána halštatská keramika na katastru obce Tedražice (*za informaci děkuji J. Eignerovi*). Vzdálenost nálezu od středu obce Kolinec je přibližně 7,5 km.

Latén

Na vymezeném území nebyly zatím učiněny žádné prokazatelné nálezy z tohoto období.

Na katastru obce Velhartice bylo sběrem získáno cca 20 zlomků tuhové i jemné keramiky, které byly datovány do 3. - 1. st. př. n. l (*Waldhauser - Fröhlich 2007, 321 - 330*). Vzhledem k blízkosti říčky Ostružné můžeme uvažovat o rýžování zlata. Vzdušná vzdálenost nálezu od středu obce Kolinec je přibližně 6,5 km.

Ze starší literatury jsou známy nálezy keltských mincí v okolí Sušice (*shrnutí Nohejlová - Prátová 1955, 49, 65*).

6.7 Doba římská

Na vymezeném území nebyly zatím učiněny žádné prokazatelné nálezy z tohoto období.

U obce Plánice byla sběrem získána bronzová mince určená jako Constans I. (333 - 350) (*Nohejlová-Prátová 1955, 170*), není ale jisté, zda byla ztracena či uložena v době římské. Vzdušná vzdálenost od středu obce Kolinec je přibližně 11 km.

Přechodně osídleno bylo hradiště Sedlo u Albrechtic (*např. Čtverák - Lutovský - Slabina - Smejtek 2003*), které je od obce Kolinec vzdáleno cca 19 km vzdušnou čarou.

6.8 Nálezy datované jako pravěk obecný

Na katastrech obcí Kolinec, Malonice a Brod získal autor povrchovými sběry několik (cca 8) atypických keramických zlomků, které je podle některých badatelů možno datovat jako pravěk obecně. Jsou charakteristické hrubostí a výpalem. Místa nálezů se ale vždy kryjí s místy nálezů keramiky raného a vrcholného středověku, musíme proto tyto nálezy chápat jako možné archaičtější keramické třídy v rámci sesbíraného souboru. Pro přesnější dataci je nutné získat větší počet typických zlomků.

7. Archeologické a historické doklady osídlení regionu v 10. – 13. století

Na úvod této kapitoly by bylo vhodné shrnout nálezy dokládající osídlení ve starších fázích raného středověku, které byly učiněny v nejbližším okolí (vymezené území bylo osídleno zřejmě později).

Osídlení z časně slovanského období (přibližně 1/3 až 1/2 6. st. - 70. léta 7. st.) nemáme na vymezeném území ani v jeho okolí doloženo. Nejstarší slovanské osídlení v západních Čechách shrnula např. M. Doubová (*Doubová 1990*) a nálezy z jižních Čech shrnul P. Břicháček (*Břicháček 2007*).

Z tzv. doby starohradištní (přibližně poslední 1/3 7. st. - konec 8. st) nepochází z vymezeného území žádné nálezy. Zatím nejbližší nález z tohoto období byl učiněn v Sušici. Při záchranném výzkumu vyvolaném stavbou nového výrobního objektu v areálu továrny PAP (Scheinostova sirkárna) v roce 1961 zjistil J. Fridrich starohradištní mohylu, jejíž materiál byl použit jako zásep kostrového hrobu z druhé poloviny 11. století (*Fridrich 1968, 87 – 91; Beneš 1980, 19*).

Ze středohradištního období (začátek 9. st. – polovina 10.st.) nepochází z vymezeného území žádné nálezy.

Za zmínku stojí nové nálezy, které pochází z několikaletého výzkumu zámeckého areálu v obci Týnec u Janovic nad Úhlavou, který provádí archeologické pracoviště VHM. V letech 2003 - 2004 byl na nádvoří zámku odkryt objekt a několik kůlových jamek. Nalezený keramický materiál (zlomek výdutě nádoby zdobené pásem vypíchaných kroužků a svazkem vodorovných rýh, další zlomek s ven vyhnutým, kuželovitě seříznutým okrajem je zdoben dvěma pásy vypíchaných kroužků, dále zlomek zdobený přerušovanou hřebenovou vlnicí) byl datován do starší části střední doby hradištní (*Hůrková-Pícka 2005, 107-108*). Nadmořská výška nálezu je 512 m. n. m. Vzdušná vzdálenost od obce Kolinec je cca 14 km.

Osídleno bylo též tzv. Obrovo hradiště u Žinkov. Odtud mimo jiné pochází železné kování zdobené měděným plechem, které bylo datováno do poloviny devátého století. Hradiště zaniklo na přelomu 10. a 11. století (např. *Čtverák – Lutovský – Slabina - Smejtek 2003, 365 - 366*). Jeho správní funkci možná později převzal jen několik set metrů vzdálený

hrádek Potštejn. Zde byly získány nálezy datované do 11. a 2. pol. 13. století (*Břicháček – Metlička 1998, 9 - 14*).

Dalším publikovaným středohradištním nálezem jsou dva zlomky z Rabí, které byly Klatovskému muzeu předány v roce 1952. Nejsou bohužel známy bližší okolnosti nálezu. Jedná se o zlomek hrnce s jednoduchým kuželovitě seříznutým okrajem a s bohatě zdobenou výduť. Výzdobu tvoří dva pásy vícenásobné hřebenové vlnice proložené klikatkovitou vlnicí a lemované různě silnými svazky vodorovných rýh.. Druhý zlomek pochází patrně z lahvovité nádoby zdobené protilehlými vstřícnými otisky hřebenového kolku oddělenými žlábkem a doplněnými vodorovnými rýhami. Oba zlomky byly datovány do 9. století. (*podle Hůrková – Píčka 2005, 104*). Místo nálezu je od obce Kolinec vzdáleno cca 13 km.

Nejbližše Kolinci (cca 9 km) je nález z obce Mířenice (stále mimo vymezené území). Zde byl, mimo jiné, v roce 1993 při povrchovém průzkumu tvrziště získán zlomek keramického hrnce s jednoduchým kuželovitě seříznutým okrajem a zdobený pásem šikmých hřebenových vpichů a s reparačním otvorem v hrdle, materiál je písčité s plátky slídy, barva je šedočerná a cihlová, na lomu šedočerná a cihlová. Zařazen byl do mladší fáze doby středohradištní (*Hůrková – Píčka 2005, 104 - 105*).

Dostáváme se k mladohradištnímu období (přibližně 950 - 1200). V průběhu 10. století dochází k formování českého státu. Základem moci rodu Přemyslovců bylo pozemkové vlastnictví, nástrojem výkonu moci a správy byla nově budovaná hradska soustava, která měla zprvu i funkci vojenskou (*Úlovec nedat., 2*). Dávky, platy a služby, které skrze hradska soustavu mířily k panovníkovi, byly zpětně rozdělovány řídicí elitě a výkonným složkám i církvi, tvořily pilíř druhé, už vyvinutější fáze raného státu (*Žemlička 2007, 159*). Správními centry pro oblast jihozápadních Čech byla hradska ve Starém Plzenci, Netolicích a na Práchni u Horažďovic.

V průběhu 11. století bylo intenzivně osídleno povodí Otavy od Sušice níže po proudu. Rozsáhlé kostrové pohřebiště (cca 100 hrobů), které bylo objeveno při výstavbě Scheinostovy sirkárny, zkoumal v roce 1881 J. N. Woldřich (*Woldřich 1882 - 4, 13 - 18, Beneš 1980, 25 - 34*). Pohřbívat se zde začalo nejspíš na počátku 11. století, poslední hroby pocházejí z 30. - 40. let 12. století. Nálezy z pohřebiště shrnuje A. Beneš ve své stati o osídlení horního Pootaví

(*Beneš 1980, 25 - 34*). Místo nálezu je od obce Kolinec vzdáleno cca 10 km. Další nálezy z Pootaví naposledy shrnuli J. Hůrková a J. Pícka (*Hůrková – Pícka 2005*).

Vlastní Klatovsko bylo též osídleno. Dokládají to například sídlištní nálezy z dnešních Klatov a Týnce u Janovic nad Úhlavou a dále zkoumaná pohřebiště u Bolešin a v Myslívě. (pro orientaci byla do příloh zařazena převzatá mapka - obr. 7). Depoty z Hodousic a Běhařova nám dokládají pohyb po tzv. německé stezce na počátku 12. století (*Hůrková – Pícka 2005, 93*).

Probíhá proces tzv. vnitřní kolonizace. Není úkolem této práce rozebírat obecné příčiny, mechanismy a důsledky tohoto jevu. Nejnovější poznatky k tomuto období ve svých dílech předkládají např. J. Žemlička (*Žemlička 1997; 2002*) a J. Klápště (*Klápště 2005*). Zaměříme se pouze na dění na vymezeném území a na procesy, které se ho bezprostředně dotýkaly. Pro toto období máme již spolehlivě datované nálezy z vymezeného území.

V 11. či 12. století bylo zbudováno hradiště na vrchu Hradec u Ústalče, které mohlo mít správní, vojenský či refugiální charakter (Ústaleč I v kapitole 8).

Můžeme pracovat i s písemnými prameny. Vymezené území zřejmě hraničilo na jihovýchodě s tzv. zbynickým újezdem, který věnoval kníže Jindřich v roce 1160 doksanskému klášteru (*Mencl – Benešová - Soukupová 1978, 48*). Do roku 1290 patřili tomuto klášteru též vsi Drouhaveč a Konín (*Úlovec 2004 243*), jejichž katastry dnes sousedí s vymezeným územím.

Roku 1227 byla ves Vlčkovice údajně v držbě kláštera sv. Jiří na Pražském hradě (např. *Profous 1956, 575*).

Severovýchodní a severní část vymezeného území spadala do zájmové oblasti cisterciáckého kláštera v dnešní obci Klášter u Nepomuku, který byl založen okolo roku 1145 a kolonizoval rozsáhlé oblasti na Nepomucku a Plánicku. (např. *Charvátová 1998, Sedláček 1893, 229*).

Sušicko s přilehlým hraničním hvozdem bylo zřejmě zastaveno hrabatům z Bogenu jako věno Přemyslovny Svatavy (Luidgardy), dcery knížete Vladislava, v roce 1124 (*Janák – Hledíková 1989, 18; Vančura 1927, 37*). Území získal zpět Přemysl Otakar vojenským obsazením v roce 1257, což bylo v roce 1273 potvrzeno smlouvou (*Pelant 1988, 272, Nováček 2004, 48*).

Právě období, kdy bylo Sušicko majetkem říšských hrabat, můžeme spojovat s vnější kolonizací. Zůstává otázkou, zda bylo v jejich držbě také území dnešního Kolince. Vznik románského kostela v Kolinci je kladen do závěru 12. a počátku 13. století (viz lokalita Kolinec I v následující kapitole). První zmínka o obci Kolinec je z roku 1290 (*Profous 1949, 286*), kdy je jmenován jakýsi Svojše. Ten jistě pocházel z rodu pánů ze Vzduň (dnešní Zdouň - vesnice zanikla, zachoval se pouze románský kostel- *např. Kuthan 1975, 251*). Jeho předek Dluhomil ze Vzduň se účastnil roku 1257 bitvy u Mühldorfu (*Úlovec 2004, 262*). Dluhomilův bratr Bohuslav se psal po nedalekých Buděticích, kde vlastnil hrádek na vrchu Džbán. Ten byl po roce 1290 opuštěn a jeho majitelé se přesunuli na nedaleký hrad Rabí (*Úlovec 2004, 30*).

Stavba hradu Velhartice, který je od Kolince vzdálen přibližně 6 km proti proudu říčky Ostružné, byla započata zřejmě na přelomu 13. a 14. století (*Úlovec 2004, 242; Durdík 1999, 585*). Roku 1318 je poprvé uváděn Bušek z Velhartic, pozdější komorník krále Karla IV.

Kolinec se po roce 1312 stává věnným městečkem českých královen (*Kuča 1998, 44*). Do znaku dostává stříbrného jednoocasého lva bez zbroje v červeném poli (*Čarek 1985, 201-202*).

Púdorysy jednotlivých vsí jsou ovlivněny geomorfologickými podmínkami a jsou často změněny pozdější stavební aktivitou. Ve většině případů se jedná o tzv. rozšířenou ulicovku (především Kolinec, Malonice? a Mlázovy). U obce Střítež můžeme uvažovat o púdorysu okrouhlice.

Z hlediska toponomastiky se setkáváme se jmény vsí odvozených od lokátora či majitele (Boříkovy, Buršice, Jindřichovice, Ujčín, Mlázovy?), názvy odvozenými od přírodních podmínek na tom daném místě (Brod, Podolí, Střítež, Lukoviště, Javoří). Poněkud komplikovaný vznik názvu obce Kolinec je rozebrán v kapitole 8.

Koncovy jmen končící na -ovy a -ice potvrzují domněnku o osídlení v průběhu 12. a 13. století (*Úlovec N, 10*).

Vnější kolonizaci můžeme spojovat s rýžováním a těžbou drahých kovů. Sejmová pole či jejich pozůstatky jsou v práci evidovány jako lokality v rámci jednotlivých katastrů. Je nutné podotknout, že úsek Ostružné byl v úseku Velhartice – Sušice kompletně

prorýžován a dělení na katastry je v tomto případě pouze pro potřeby evidence. Sejmová pole nebyla při prospekci přesně zaměřována, jejich stávající rozsah je zaznamenán v mapě na obr. 12 a dílčích výřezech jednotlivých katastrů. Stav zachování je možné porovnat s III. vojenským mapováním (1877 - 1880, měřítko 1:25000) a s příspěvkem J. Vaněčka v periodiku Památky a příroda (*Vaněček 1982, 175 - 181*).

Sejpy a jejich pozůstatky byly v rámci vymezeného území zjištěny podél říčky Ostružné a některých jejích přítoků na katastrech obcí Tajanov, Ujčín, Jindřichovice, Malonice a Kolinec. Datování sejpů i dalších pozůstatků těžby je problematické. Ne všechny dále vypsané nálezy musí nutně spadat do vymezeného období. Je nutné počítat s určitým přesahem až do 16. století, ale i s možností, že se jedná o památky pravěké.

Říčka Ostružná je lemována sejpy od obce Čachrov. Dobře zachované sejpové pole se nachází v úseku Zahálka - Velhartice. Další pozůstatky sejpů jsou znatelné v meandrech Ostružné v úseku Velhartice-Tajanov. Říčka zde několikrát změnila koryto a sejpy byly také porušeny soustavou náhonů. Pozůstatky tohoto sejpového pole jsou zaneseny bahnem a porostlé olšinou.

V úseku Tajanov - Ujčín (úsek se již nachází na vymezeném území) jsou sejpy dobře dochovány. Celý levý břeh tohoto úseku říčky Ostružné je lemován sejpy nebo jejich pozůstatky. Jsou porostlé olšinami a smrčínami, částečně jsou po těžbě dřeva odkryté. Před obcí Ujčín je několik dobře zachovalých sejpů i v pastvině na pravém břehu Ostružné.

Další skupina sejpů se zřejmě nacházela východně od obce Ujčín. Řečiště Ostružné zde bylo zřejmě narovnáno, sejpy rozvezeny či použity na stavbu vsi. Na poli (ppč 738/4) východně od Ujčina je vyoráván říční písek a oblázky. Na pravém břehu Ostružné v úseku Ujčín-železniční trať se nacházejí pozůstatky dalších sejpů, které jsou porostlé olšinou. Za železniční tratí toto sejpové pole pokračovalo zřejmě až ke Kolinci.

Na pravém břehu Ostružné jsou sejpy narušeny železniční tratí, náhony a hrázemi. Jsou porostlé letitou olšinou. Některé z nich jsou dobře dochované. Ostružná zde několikrát změnila své koryto. Další skupina sejpů byla zřejmě rozhrnuta při stavbě fotbalového hřiště a koupaliště. Zajímavá je taktéž situace na levém břehu v tomto úseku. V okolí bývalé papírny a soutoku Jindřichovického (Mlýnského potoka) je možno identifikovat několik narušených a rozvlečených sejpů. Na pozůstatek tohoto sejpového pole těsně navazují sběrem objevené lokality Kolinec IV. Na lokalitách je též naoráván říční písek a oblázky.

Poměrně rozsáhlé sejповé pole je dochováno v olšině v úseku Kolinec-Puchverk. Je částečně poničeno náhonem k pile v obci Puchverk a část je přeměněna na pastvinu. U obce Puchverk (již nespádá do vymezeného území) bylo rozsáhlé sejповé pole srovnáno při výstavbě koupaliště a tábořiště. Zachovalo se jen několik větších sejповů. Dále po toku Ostružné v úseku Puchverk-Kašovice je v meandrech zachováno množství sejповů; jejich identifikace je ztížena skutečností, že řeka zde několikrát změnila koryto a byla regulována. Sejpy jsou zde porostlé nízkou smrčinou a olšinou. V druhé polovině tohoto úseku bylo mnoho sejповů rozbagrováno v roce 1988, při záchranném výzkumu zde bylo získáno několik zlomků keramiky, které byly datovány do 13. a 15. století (*Kudrnáč 1992, 126*).

Další skupinu sejповů našel Josef Vaněček (*Vaněček 1982, 181*) na horním toku Malonického (Jindřichovického) potoka západně od obce Malonice. Další sejpy se na tomto potoce dochovaly pod obcí Jindřichovice nedaleko železniční tratě.

Vidhošťský hřbet je prostoupen žilami křemene, které na sebe váží kovy obsahující zlato a stříbro. Hlubinná těžba zlata a stříbra nebyla na vymezeném území zatím doložena. Na katastru vedlejší obce Hory Matky Boží je těžba stříbra doložena až roku 1521, kdy král Ludvík Jagelonský udělil Zdenku Lvu z Rožmitálu, majiteli velhartického panství, horní právo (*Kuča 1997, 199 - 200*). Kutací jámy po povrchové těžbě zlata můžeme rozeznat i cca 300 metrů jižně od zmiňovaného hradiště Hradec u Ústálče. Nejsou zatím přesvědčivě datovány. Masivní těžba probíhala také na úbočí hory Borek na k.ú. Velhartice. Přímo proti velhartickému hradu jsou dochovány pozůstatky štol a odvalů.

Těžbu můžeme vysledovat i z pomístních a traťových názvů. Uvedme si několik příkladů z vymezeného území. Na k. ú. Jindřichovice je vrchol Stříbrná (613 m. n. m.). Při prospekci jsem zde zatím nenalezl žádné prokazatelné stopy po těžbě stříbra. V Kolinci se zachoval pomístní název Na štolách. Můžeme ho lokalizovat do východní části obce, vlevo od silnice na obec Buršice. Žádná „štola“ zde nalezena nebyla. V blízkosti je pouze zbytek hluboké úvozové cesty, tu však nemůžeme přesvědčivě datovat. Dalším příkladem je obec Puchverk (mimo vymezené území), která je situována při říčce Ostružné, asi 2 km po proudu od obce Kolinec. Na vrchu Stříbrník (k.ú. Plánička- mimo vymezenou oblast) je množství odvalů a kutacích jam. Bylo zde sběry doloženo i sídliště z 13.-16. století. Vzdušná vzdálenost od obce Kolinec je přibližně 6 km.

S těžbou a obchodem souvisí vznik tzv. Zlaté stezky. Vymezenou oblastí procházela její odbočka vedoucí z Firstenau přes Kašperské hory a dále směrem na Plzeň (*např. Kudrnáč 1990, 435 – převzatý obr. 10*). Při prospekci jsem zachytil množství pozůstatků úvozových cest, žádnou však zatím nemůžeme s jistotou se Zlatou stezkou ztotožnit.

8. Současný stav historického a především archeologického poznání osídlení jednotlivých k.ú. na vymezeném území

8.1 K. ú. Bernartice

Písemné doklady

První písemná zmínka o vsi Bernartice je v odborné literatuře uváděna k roku 1577 (*např. Profous 1947, 55*). Místní kronikář Václav Knížek (*Knížek 1949, N*) uvádí rok 1573 i s upraveným záznamem: Roku 1573 Vilém Boříkovský z Košumberka zapsal svůj statek, tvrz, dvůr, ves Boříkovy a ves Bernartice své dceři Eufonii Mejtolárové z Košumberka.

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 16 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Z katastru obce Bernartice nejsou známy žádné starší nálezy. Při archeologických dohledech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Zatím také nebyly zachyceny žádné nemovitě památky datovatelné do sledovaného období. Možnosti povrchového sběru jsou omezeny absencí orných ploch. Ze záhumenků, drobných terénních úprav, vývratů a krtin se mi nepodařilo získat materiál datovatelný do sledovaného období.

8.2. K. ú. Boříkovy

Písemné doklady

První zmínka o vsi pochází z roku 1365. K tomuto datu je uváděn Vilém z Košumberka, který měl jeden hlas podací v nedalekém Chlístově (*Sedláček 1893, 259*). Jméno obce je zřejmě odvozeno od osobního jména Bořík (*Profous 1947, 122*).

Boříkovští z Košumberka zde před rokem 1443 vystavěli gotickou tvrz. Ta byla před rokem 1545 nahrazena novou renesanční tvrzí, která zde stojí dodnes (*Úlovec 2004, 27*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 7 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr. 18)

Z katastru obce Boříkovy nejsou známy žádné starší nálezy. Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Povrchovými sběry nebyl na katastru obce Boříkovy zatím získán materiál datovatelný do sledovaného období. Při vizuální prospekci jsem se mimo jiné zaměřil na domnělé hradiště na vrchu Hůrka (lokalita I).

Lokalita I.

K. Švec z nedalekého Chlístova upozornil na možnou existenci hradiště na vrchu Hůrka na k.ú. Boříkovy. Pracovníci ZČM (P. Braun, Fr. Frýda a D. Soukupová) při průzkumu v roce 1978 nenalezli nic, co by potvrdovalo existenci hradu nebo hrádku (*Braun-Frýda-Soukupová 1982, 12*).

Vrch Hůrka se nachází JV od obce a dosahuje nadmořské výšky 630 metrů. Vrchol byl zaměřen na ZM 22-31-02 jako bod 18 od Z a 6 od J. Podobně jako nedaleká kóta Na skále (lokalita Hradiště I) tvoří významnou dominantu (obr. 18).

Zmiňovanou polohu jsem mnohokrát navštívil, provedl jsem i drobnou sondáž ve vývratech, nepodařilo mi však získat žádný archeologický materiál. Valy jsou proto interpretovány jako pozůstatky polních systému a úvozových cest. Poměrně rovinné temeno vrcholu je silně změněno recentními zásahy - těžbou písku a především poválečným vojenským bunkrem.

Domnělé hradiště je často uváděno v turistických průvodcích a mapách, ale i v odborně naučné literatuře (např. *Sklenář 1993, 88*; uvádí lokalitu pod katastrem Mlázovy).

Poloha bude nadále sledována.

8.3 K. ú. Brod

Písemné doklady

První zmínka o obci pochází z roku 1383. A.Profous (1947, 180) uvádí:

„...in villa Brodye Cunradus decessit, proclam. in Sussicz, habit in Tyechowczich (=Těchonice) curiam rustic...“

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 25 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr. 13-15)

V roce 1978 předal Z. Potušák (Potužák ?, pozn. autora) z Plzně do ZČM několik set domnělých artefaktů nalezených na poli 100 m SZ od obce. Soubor byl probrán a zaevidováno bylo 78 zlomků keramiky, datované převážně jako VS2 a NO. Pouze pod inv. číslu 23028/16 - 25 by měly být uloženy zlomky datované do 13.-14. století. Místo sběru není dnes možno přesně lokalizovat. SZ od obce se dnes nachází pouze zamokřené pastviny, jejichž část byla majitelem na podzim 2007 zorána. Při sběru se mi zde nepodařilo zachytit keramiku datovatelnou do sledovaného období. Nálezy Z. Potušáka je možno spojovat se zemědělskou aktivitou v zázemí stávající obce Brod. Další zlomky keramiky od Z. Potušáka pocházejí údajně ze zahrádky od čp. 10. Pracovníci ZČM je datovali do 14. století. Nález dokládá osídlení v intravilánu obce.

Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Jádro obce, které je situováno na vyvýšenině, je označeno jako lokalita I.

Povrchovými sběry se mi podařilo zjistit několik kumulací keramiky. Jsou označeny jako lokality II a III.

Lokalita I.

Jádro obce s kaplí je situováno na přinejmenším nápadné, podezřele vysvahované vyvýšenině nad bezejmennou vodotečí, která napájí rybník a mokřiny jižně pod obcí. Odtud zřejmě obec získala název Brod. V intravilánu obce zatím nebyl autorem získán žádný materiál datovatelný do sledovaného období. Nejstarší nálezy odtud pocházejí až z 14. století.

Lokalita II.

Opakovanými sběry v letech 2007 a 2008 jsem získal na poli (ppč. 121/2, 121/3, 142/6, 142/7) na SV okraji obce soubor keramiky datované do 13. a 13. – 14. století. Část zlomků není neotřelá pohybem v ornici - zřejmě pochází z objektů narušovaných orbou. Bylo získáno celkem 15 hrubých i jemně plavených převážně oxidačně pálených zlomků, pouze jeden zlomek je tuhový. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 16. Pole se svažuje k západu, bezejmenná vodoteč je vzdálena pouze několik metrů od okraje pole. Sběr byl zaměřen na ZM 22-31-02 jako 366-376 od Z a 60-70 od J. Nadmořská výška je 566-78 m. n. m.

Několik zlomků je podle některých badatelů možno datovat jako obecný pravěk (za potvrzení děkuji P. Břicháčkoví a J.Hůrkové). Při sběru bylo též pozorováno hojné množství keramiky z VS2 a NO, které můžeme spojovat se zemědělskou aktivitou v zázemí stávající obce.

Lokalita III

V roce 2007 jsem získal sběrem na poli (ppč. 53, 59/1) Z od rybníka cca 350 m JJV od kaple nevýrazný soubor asi dvaceti zlomků keramiky rámcově datovatelné do 13. a 13. - 14. století. Jedná se o cca 14 převážně hrubších, oxidačně pálených zlomků. Další 6 je tuhových. Několik zlomků není omleno pohybem v ornici. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 17.

Nálezy dokládají existenci obce a zemědělskou aktivitu v jejím zázemí v závěru sledovaného období.

Sběr byl zaměřen na ZM 22-31-02 jako 350-360 Z a 1-12 J. Nadmořská výška je 568-572 m. n. m.

8.4 K. ú. Buršice

Písemné doklady

První zmínku uvádí A. Profous (1947, 219-220) k roku 1381:

„... *presentibus Jacobo Mathie de Wodnyano diacono, Johane Johanis de Bursicz diacono...*“

Jméno obce je údajně odvozeno od osobního jména Bureš. Bureš je zdrobnělina z osobního jména Burian (Profous 1947, 220).

Ves se proslavila těžbou kvalitní žuly.

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 23 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Z katastru obce nejsou známy žádné starší nálezy.

Při archeologických dohledech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Vlastní prospekci se mi zatím nepodařilo zachytit nemovité památky ani získat materiál datovatelný do sledovaného období. Tato skutečnost je zapříčiněna absencí orných ploch na katastru obce.

Osídlení ve sledovaném období lze díky bezprostřední blízkosti hradiště na vrchu Hradec u Ústaleče (k.ú. Ústaleč- lokalita I) očekávat.

8.5 K. ú. Hradiště

Písemné doklady

První zachycená zmínka k obci Hradiště je z roku 1365. A. Profous (1947, 665) uvádí:

„...1365 ad E: in Chlistov de consensu Sdenconis de Hradiscz, exec. Bleb, in Mlazow...“

V obci zřejmě stála na místě dnešního zámečku tvrz. Donedávna se v odborné literatuře tvrdilo, že v druhé polovině 14. století došlo zřejmě k rozdělení vsi více majitelům a vznikla tak další tvrz. Její lokalizace není jistá. Bývá umísťována na plochu domnělého hradiště v poloze Na skále (lokalita I), na vrcholek Kovářská či na kótu 707 severně od dnešního zámku. Názory badatelů i letopočty, které jsou jimi uváděny, se podstatně liší. Historii obce a tvrze (tvrzí) kriticky shrnul P. Rožmberský (*Rožmberský 1999, 11 - 12*). Předkládá a zároveň potvrzuje možnost, že A. Sedláček (*Sedláček 1908, 288-9*) zaměnil u zmínky z roku 1383 tuto ves Hradiště se vsí Hradiště u Kasejovic. Tak vznikla zřejmě mylná domněnka o druhé tvrzi, která byla dále opisována.

Přesto si uveďme úryvek z hůře dostupné kroniky místního rodáka a nadšeného badatele K. Knížka (*1949, N*).

„Prvá tvrz obehnaná hradbou a valy rozkládala se nad nynějším zámečkem na nejvyšším bodě a dosud jsou patrný její zbytky v lesním remízu, odkud je nejkrásnější pohled až k Plzni a zase k pomezím horám šumavským. Od hrazení nese také svůj název Hradiště. První písemný záznam je o Hradišti již roku 1379, kdy se připomíná v berním rejstříku kraje plzeňského majitel Hradiště Zdeněk, který tu měl 3 čtvrti vsi a dvůr....“

V obci byl počátkem roku 2008 hlášen 1 stálý obyvatel (jedná se o rekreační oblast).

Archeologické doklady (obr. 18-21)

O starších nálezech z hradiště v poloze Na skále bude pojednáno níže.

Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Na katastru nebyly nově nalezeny žádné nemovité památky, které by bylo možno datovat do vymezeného období. Možnosti povrchové sběry jsou z důvodu absence větších orných ploch omezeny.

Lokalita I.

V roce 1978 (10. května) provedli P. Braun, F. Frýda a D. Soukupová rekognoskaci (*Beneš 1980, 22* uvádí objevili - *k srovnání Knížek 1949, N*) dosud nedatovaného hradiště v poloze Na skále. Konstatovali, že hradiště má oválnou dispozici a je na severní, východní a jižní straně vymezeno dobře zachovalými valy. Na jižní straně jsou valy neznatelné a terén přechází ve skalní suk. Při povrchovém průzkumu se jim nepodařilo získat žádný materiál. (*Braun – Frýda - Soukupová 1982, 34*).

Při průzkumu z 11.5. 1986 získali D. a J. Baštovi s L. Krušinovou několik zlomků údajně pravěké keramiky (více v kapitole 6.6).

Při průzkumu hradiště v roce 1998 Petr Hrubý a David Parma provedli drobnou sondáž, která přinesla pouze omezený soubor vrcholně středověké keramiky. Z jejich sběru na ploše býv. lesní školky (která navazuje na zmíněné hradiště) u kóty Kovářská pochází soubor keramiky datovaný převážně až do 15. a 16. století, u jednoho zlomku výdutě je možné připustit datování do 13. století (*Hrubý – Parma 1998, 54 – 57*).

Provedl jsem několik rekognoskací hradiště (lokalita I), sběry na ploše hradiště i v jeho zázemí. Též jsem provedl sondáž ve vývratech.

Dne 22.4.2007 jsem sběrem na ploše lesní školky (navazuje na hradiště) získal nevýrazný soubor keramiky (cca 12 kusů), který můžeme datovat od 13. do 17. století. Do třináctého století je rámcově zařazeno 5 oxidačně pálených zlomků. Jedná se o čtyři atypické zlomky a jeden zlomek nezdobené výduti nádoby. Ta je překreslena na obr. 21. Sběr byl na ZM 22-31-01 je zaměřen jako 366 od Z, 81 od J s. č.

Dále jsem získal z krtin na ploše samotného hradiště několik zlomků novověké, převážně glazované keramiky. Tyto nálezy můžeme spojovat se zemědělskou aktivitou v zázemí stávající obce Hradiště (z map vojenského mapování je zřejmé, že plocha hradiště byla odlesněna a zemědělsky využívána). Sondáž ve vývratech byla negativní.

Oválné hradiště je vymezeno na jižní, východní a severní straně znatelným valem či terasou s kamenným jádrem (výška až 2 metry). V jižní části jsou zřejmě napojeny na skalisko s kótou Na skále. Severozápadní a severní svah je velmi prudký (převýšení cca 200 m). Vodní

zdroj byl nalezen cca 200 metrů východním směrem. Plocha Hradiště je porostlá hustou smrčínou. Na ZM 22-31-01 je zaměřeno jako 366 od Z, 62 od J s. č. (kóta Na skále).

Hradiště není doposud definitivně ověřeno a datováno. Nálezy dokládají osídlení v závěru sledovaného období.

8.6 K. ú. Javoří

Písemné doklady

První zmínka o vsi je až z roku 1654, kdy je nazývána Jaworži (*Profous 1949, 107*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 10 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Z katastru obce nepochází žádné starší nálezy. Při archeologických dozorech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Na katastru obce se mi nepodařilo povrchovou prospekci nalézt žádné nemovité památky datovatelné do sledovaného období.

Povrchovými sběry v zázemí obce se mi nepodařilo potvrdit její existenci ani v závěru sledovaného období. Nejstarší nalezenou keramiku je možno podle morfologických znaků zařadit do závěru vrcholného středověku.

8.7 K. ú. Jindřichovice

Písemné doklady

Psané dějiny obce Jindřichovice začínají v roce 1381 zmínkou o úmrtí majitele zdejší tvrze:

„... *In Villa Gyndrzichvitz Dyrno dictus Czirnobil decesit, proclam. in Sussitz - nomine Anne de Gyndrzichouicz defendit... a také.. in villa Gyndrichowiczich Dobrohost decesit, proclam in Sussicz...*“ (Profous 1949, 154).

Právě zmiňovaný Drha či Dobrohost zřejmě sídlil v tvrzi, která předcházela dnešnímu „starému zámku“ – tvrzi z 2. poloviny 15. století, která se nachází v jihozápadní části obce u rybníka, který mohl být bezpochyby začleněn do obranného systému. Původní, možná dřevěná tvrz nebyla zatím lokalizována. Gotická tvrz byla později renesančně přestavěna. Poblíž byl v 18. století vystavěn „nový zámek“ s parkem. Držitele a stavební vývoj naposledy shrnul J. Úlovec (*Úlovec 2004, 104-106*).

Celý areál prochází v posledních letech citlivou rekonstrukcí, stavební aktivity jsou autorem pravidelně sledovány.

Zajímavý je postřeh ze spisu Emany Prexlera, řídícího učitele z Číhaně (*Prexler 1903, 116 - 117*): „...Blíže Jindřichovic byla ves Pakost, sídlo zvláštního rodu panošského, r. 1398 uvádí se Aleš z Pakonic, který měl r. 1410 při se Slaviborem Vršem o dědictví své v Pakonicích. Ku konci válek husitských seděl na Pakonicích Bužek z Dlouhé Vsi...“

Zatím bohužel nevíme, kde tuto zmínku získal, a nemůžeme ji ověřit. Fr. Roubík (*1959*) se ve svém soupisu o žádné takové zaniklé osadě nezmiňuje.

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 76 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr 22-25)

Z katastru obce Jindřichovice nejsou známy žádné starší nálezy. Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Nález z výkopu u zámku je označen jako lokalita I a povrchový sběr na poli u školy jako lokalita II . Nalezený pozůstatek sejpového pole u Malonického (Jindřichovického) potoka jsem popsal pod lokalitou III.

Lokalita I

V intravilánu obce, v sousedství „starého zámku“- původní tvrze, jsem 8.4.2007 na ppč. 23 provedl průzkum výkopu pro okapové svody. Místo bylo zaměřeno na ZM 22-31-07 jako 7 od Z, 87 od J. Nadmořská výška je 562 m. n. m.

Asi 60 cm hluboký výkop procházel zásypem obsahujícím novověký až recentní materiál. Na hromadách vytěžené hlíny jsem našel 8 drobných zlomků keramiky datovatelných do závěru sledovaného období. Jeden malý zlomek oxidačně pálený je zdoben jednoduchou vlnicí a vodorovnou rýhou (obr. 24).

Nálezy dokládají existenci obce či aktivitu na jejím území minimálně v závěru třináctého století.

Lokalita II

Na jaře 2007 jsem získal povrchovým sběrem na poli (ppč. 316/1) u bývalé obecné školy malý soubor keramiky datovatelný do sledovaného období. Sběr byl zaměřen na ZM 22-31-07 jako polygon 19:6, 27:64, 22:66, 15:59 od Z:J s. č. Nadmořská výška činí 564-568 m. n. m.

Soubor obsahuje cca 11 vesměs omletých zlomků keramiky, která byla datována do závěru sledovaného období. Materiál je s příměsí ostřiva a ojediněle slídy, dva zlomky jsou tuhové. Výpal převládá oxidační. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 25. Nálezy můžeme spojit se zemědělskou aktivitou v zázemí obce.

Lokalita III

Pozůstatky sejpového pole jsou zachovány na Malonickém (Jindřichovickém) potoce pod JV Jindřichovic nedaleko železniční tratě (obr. 22).

Po vichřici na začátku roku 2007 byl mohutný smrkový porost téměř smeten a došlo k narušení zmíněných sejpů.

8.8 K. ú. Kolinec

Písemné doklady

První zachycená zmínka o obci pochází z roku 1290 (*Profous 1949, 286*):

...sig. *Zwaihonis de Staetlino et sig. civicum de Shvetenhouen...*

a další z roku 1312:

...sig. *Vlrici Zwoizchonis de Staetlino et civium de Schütenhouen...*

Název obce prošel dlouhým vývojem. V nejstarších zmínkách je nazýván německým jménem Staetlin, Štetlín či Statlitz, což by mohlo znamenat městečko či malé místo. Dále se zřejmě v souvislosti s farou objevuje název Colonia, taktéž Colonia Minor, což je vykládáno jako Kolín Menší. Název Kolinetz se poprvé objevuje roku 1380 (*Sedláček 1908, 429; Profous 1949, 286; Kuča 1998, 44*).

Před rokem 1371 přešel Kolinec do držby pánů z Velhartic a od roku 1541 pánům z nedalekých Vlčkovíc, kteří v Kolinci později vystavěli renesanční zámek (*Kuča 1998, 45*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 797 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr 26-67)

Podle záznamů plzeňského badatele V. Čtrnácta měl být v kolinecké škole uložen soubor údajně hradištní keramiky, k němuž však neznáme nálezové okolnosti ani přesnější dataci, nehledě na to, že dnes nevíme, kam tyto nálezy přišly (*Beneš 1980, 23 – 24*). Během přípravy této práce jsem se pokusil tyto nálezy vypátrat. Přes všechnu snahu učitelského sboru nebyly žádné keramické zlomky nalezeny.

Konvička zdobená rýhami a vlnicí byla objevena u čp. 11 (vedle fary) při nedatovaném výkopu odpadové šachty. Pochází z druhé poloviny 13. století a dnes by měla být uložena v Muzeu Šumavy v Kašperských Horách, popřípadě v Sušici (*Charvát nedat., č. 11, obr. 73*). V lednu 2008 nebyla v depozitářích nalezena.

Pracovníci archeologického pracoviště klatovského muzea provedli v roce 2000 sběr ve výrazné poloze Za pazdernou, zaměřený na ZM 22-31-07 jako polygon vymezený 357:197; 354:222; 372:222; 378:200 od Z:J s.č. Získali nesourodý soubor několika desítek keramických zlomků, který je datován od 13. do 17. století. Nálezy jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 7267 - 7275. Místo nálezů je ztotožnitelné s lokalitou III v této práci.

Archeologický dohled a následný záchranný výzkum při úpravě přístupové cesty ke hřbitovu v roce 2006 přinesl nové poznatky o opevnění kostela a doložil osídlení v těsné blízkosti kostela v průběhu a závěru 13. století. V intravilánu obce byly při archeologických dohledech učiněny zásadní poznatky pro tuto práci. Jedná se především o archeologické dohledy při kopání základových pasů a výkopů pro sítě u dvou novostaveb roce 2005 a 2006. Sběry na staveništích a zahrádkách v intravilánu obce dokreslují představu o osídlení v zázemí kostela.

Povrchovými sběry jsem na katastru vlastní obce Kolinec nově objevil naorávané lokality II (Pod kótou 555), III (Za pazdernou), IV (U papírny a U Denků) a další doklady osídlení či zemědělské aktivity v průběhu sledovaného období na poli U Rybníčků a pod Hůrkou.

Lokalita I

Opevněný kostel sv. Jakuba Většího a sídliště v jeho zázemí

Stavební vývoj kostela

Kostel a především jeho výbavu popisují všestranní badatelé Hostaš a Vaněk (*Hostaš – Vaněk 1899, 103 – 105*). O kolíneckém kostele sv. Jakuba Většího se zmiňují ve svých soupisech badatelé Václav Mencl (*1958, 140 a 1965, 40*) a J. Kuthan (*1972, 176*). Stavební vývoj kostela velmi obsáhle zpracoval školský inspektor a místní kronikář František Mára. Zabýval se též dějinami farnosti Kolinec. Půdorys kostela zhotovili v roce 1984 architekti P. Chaloupek a J. Kaigl a v roce 2002 V. Svoboda z NPÚ Plzeň (obr 28). Na základě těchto poznatků se můžeme pokusit o rekonstrukci původního vzhledu kostela.

Kostel sv. Jakuba Většího (patrona horníků) v Kolinci byl postaven jako jednolodní, podélně orientovaný kostel s asymetricky uloženou malou věží nad zřejmě pravoúhlým kněžištěm, s možnou malou apsidou, pod kterou zabíhala zřejmě původní krypta. Délka původní lodi dosahuje 17,4 m a šířka přibližně 10,75 m. Loď byla valeně sklenuta. V jižní a severní zdi bylo po třech oknech. V západní štítové zdi bylo osazeno ještě další okno. Do kostela se vstupovalo jednoduchým portálkem se dvěma ústupky a hladkým plným tympanonem. Na panskou tribunu se vstupovalo z venkovního schodiště či zatím

nedoloženého panského sídla portálkem v západní zdi v úrovni patra. Svoji dispozicí se hlásí k podunajskému okruhu.

Na základě těchto architektonických znaků je možné kostel datovat do závěru 12. století (*Mencl 1978, 48*), či počátku století 13. (*Kuthan 1975, 201*).

Původní vzhled kostela byl postupně stírán dostavbami a přestavbami v různých obdobích. Touto problematikou se podrobně zabýval Fr. Mára (*1972-95*). V následujících odstavcích si shrneme nejdůležitější přestavby a úpravy této stavby.

Prvním větším zásahem do vzhledu kostela bylo přistavění raně gotické sakristie k jihovýchodnímu rohu. Před vstupní portálek byla zřejmě přistavěna předsíň, která chránila dodnes zachovanou gotickou fresku ukřižování Krista. Tato předsíň byla později barokně přestavěna.

Ve druhé polovině 17. století byla k severní zdi lodi přistavěna kaple sv. Barbory. Ta byla zbořena při opravě a přestavbě kostela v roce 1854. Její délka není známa, pouze nika v severní zdi lodi nám připomíná její existenci.

V roce 1727 došlo k rasantní barokní přestavbě. Presbyterium bylo prodlouženo o 8 metrů a bylo polygonálně uzavřeno. Celková délka kostela je tedy 33 metrů. Byla také nově proražena okna. První zleva na severní straně je užší a je zřejmě původní (zvětšení bránila kaple sv. Barbory). V roce 1755 se zřítíla klenba lodi a byla nahrazena plochým stropem. Zmínka o vybrání sloupků s archivoltami (*Hostaš-Vaněk 1899, 104; Mára 1972-95*) je poměrně závažná a může mít vliv na posunutí datace.

Velkými změnami prošel kostel v roce 1854. Byl zesílen triumfální oblouk a přestavěna původní věž, o jejíž přesných proporcích nemáme žádné zprávy. Víme pouze to, že zvony byly před její přestavbou umístěny na nějaké konstrukci nad márnici. Dále byl v západní obvodové zdi proražen nový vchod (*Mára 1972-95*).

Opevnění kostela

Opevnění kostela si povšimli již badatelé F. Vaněk a K. Hostaš v závěru 19. století (*Hostaš - Vaněk 1899, 103 - 105*). Ve svých článkách o opevněné sakrální architektuře se o něm několikrát okrajově zmiňuje i M. Čechura (*např. Čechura 2000 a 2006*). Nové poznatky ale i otázky k opevnění kostela přinesl záchranný výzkum při úpravě přístupové cesty ke hřbitovu

v roce 2006. Nyní je připravován záchranný výzkum, který předchází přeložení vodovodního potrubí na hřbitov.

Rozsah opevnění je zřejmý především z 2. a 3. vojenského mapování. (obr. 34). Dále je patrný z mapy stabilního katastru z roku 1837 (obr. 27). Stav před rozšířením hřbitova též zachycuje náčrtek v pamětní knize obce. K dispozici je též několik fotografií, které zachycují stav před rozšířením hřbitova. Cenný je též letecký snímek obce z roku 1949, který je uložen ve VHM. Opřít se můžeme i o letecké a družicové snímky, které jsou dnes na Internetu běžně dostupné (více přílohy na CD).

V roce 1940 bylo rozhodnuto o rozšíření hřbitova. Na západní straně byl zasypán příkop, údajně až 6 metrů hluboký. Hřbitov byl prodloužen o 41 metrů západním směrem na úkor příkopu a části farního pole. Zemina odtěžená na tomto poli byla použita k zasypání příkopu. Do pamětní knihy obce byl připojen náčrtek (obr. 33 - *Pamětní kniha obce Kolinec z let 1926-1950, 59-60, uložena na Úřadě městyse Kolinec*).

Na severní straně byl příkop od šedesátých let minulého století zavážen sutí a odpadem (za informaci děkuji pamětníkům Ludmile Boublíkové a Jaroslavu Dolejšímu).

Sídliště u kostela

Domněnky o sídlení v okolí kostela byly potvrzeny během archeologických dohledů a následných výzkumů roce 2006.

a) výzkum jihozápadně od kostela

Výzkum v rámci úpravy cesty byl zaměřen na ZM 22–31–07 jako 334 od Z a 112 od J s. č. Nadmořská výška dosahuje 542 m n. m.

Oprava komunikace pod hřbitovem obnášela odtěžení zeminy v místě budoucí nové křižovatky místy až o 160 cm, vysvahování okrajů terénního zářezu a vytvoření tělesa vlastní nové přístupové komunikace ke hřbitovu. Stará cesta vedoucí po koruně valového opevnění a spolu s ní i val byla zčásti zasažena vysvahováním a dodatečnými terénními úpravami.

Během dohledu byla zjištěna přítomnost kulturní vrstvy a bylo rozhodnuto o položení celkem osmi sond. Rozmístění jednotlivých sond je zaznamenáno na obr. 35. Podařilo se zachytit kulturní vrstvu, několik zahloubených objektů, kúlových jamek, destrukci pece a

kamenné zdi. Byl též proveden řez cca 1/3 valu. Podrobný popis jednotlivých sond a stratigrafických jednotek je v příslušné nálezové zprávě, která je přiložena v elektronické podobě.

Archeologickým výzkumem byla získána relativně bohatá kolekce artefaktů, která obsahuje zejména zlomky keramických nádob, z nichž se mimo jiné podařilo rekonstruovat větší část menšího keramického hrnku. Dále zahrnovaly vzorky uhlíků, které byly podrobeny xylotomární analýze (*Kočárová-Kočár 2007*). Podařilo se získat i menší počet zkorodovaných zlomků železných předmětů (především hřebíků) a zlomků zvířecích kostí. V kamenné destrukci objektu 6 byl použit i opracovaný fragment kamene (žuly ?), který pochází pravděpodobně z nějakého brusu (popř. části kamenného ostění ?).

Tyto nálezy jsou uloženy v depozitáři Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech pod přírůstkovým číslem 91/2007, inventární čísla 18001 - 18079.

Nálezová zpráva je i s obrazovou dokumentací přiložena na CD.

Na ploše výzkumu jsem v průběhu roku 2007 našel dalších cca 30 zlomků keramiky, typické zlomky jsou překresleny na obr. 42.

b) výzkum u transformátoru

Výkop pro vodovodní přípojku ke dvěma rodinným domům protnul pozůstatek vrcholně středověké archeologické situace, která sestávala z pozůstatků propáleného sídlištního objektu (?), který obsahoval 2 výplně s kameny a se stopami ohně. Objekt překrývala mocná vrstva písčité hlíny. Půdorysně se v úzkém výkopu podařilo zachytit pouze část oblé hrany objektu. Celá situace byla však již v minulosti poničena výkopy pro vodovodní šachtu a el. kabel. V srpnu 2005 byly v těsném sousedství sledovány výkopové práce v souvislosti se stavbou dvou rodinných domů. Tehdy nebyla zaznamenána žádná intaktní archeologická situace. Pouze z hromad zeminy bylo sesbíráno několik otřelých zlomků středověké keramiky.

Všechny stratigrafické jednotky obsahovaly keramické zlomky datované do druhé poloviny 13. až první čtvrtiny 14. století. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 43-44. Ze situace byl získán také 1 kus zřejmě mesolitické štípané kamenné industrie, konkrétně odštěpek s kůrou z kropenatého rohovce (za předběžné určení děkuji J. Fröhlichovi).

Výkop byl zaměřen na ZM 22–31–07 jako 329 od Z a 106 od J s.č., nadmořská výška činí 540 m. n. m.

Nálezy jsou uloženy v depozitáři VHM pod přír. č. 48/2006, inv. č.17985 - 18000. Nálezová zpráva (je součástí nálezové zprávy k výzkumu Kolinec I a) je přiložena na CD.

Na ploše staveniště jsem v průběhu léta 2006 sesbíral ještě dalších sedm zlomkům keramiky, které je možno rámcově datovat do druhé poloviny 13. a první čtvrtiny 14. století.

Další nálezy v rámci lokality I

Množství keramických zlomků jsem získal povrchovými sběry západně a jihozápadně od kostela při archeologických dohledech při stavbě rodinného domku na ppč. 175/11 a menších nehlášených výkopech pro kabel nízkého napětí a výkopech pro sloupy vysokého napětí, dále na políčku nad bývalou školkou a zahrádkách. O těchto nálezech bude pojednáno v následujících odstavcích.

c)

Ve výkopu pro sloupek nízkého napětí na mezi (ppč. 175/8) cca 6 metrů severně od transformátoru jsem získal 6.5.2007 dva oxidačně pálené zlomky keramiky datovatelné do závěru sledovaného období. Nález byl zaměřen na ZM 22-31-07 jako 328 od Z a 108 od J s.č. Nadmořská výška nálezu je 542 m. n. m.

d)

Na záhumenku (ppč 171/1) u čp. 20 (stavení U Lečů) jsem získal dne 28.9. 2007 jeden atypický zlomek keramické nádoby, který lze rámcově zařadit do sledovaného období. Nález byl zaměřen na ZM 22-31-07 jako 327 od Z a 110 od J s.č. Nadmořská výška nálezu je 540 m. n. m.

e)

Na ploše novostavby na ppč. 175/11 (u Prexlů) jsem provedl dne 27.8.2006 archeologický dohled při bagrování základů pro rodinný dům. Na ploše nynějšího rodinného domu byl v sedmdesátých letech postaven plechový přístřešek pro zemědělské stroje, který byl značně zaříznut do příkrého jižního svahu. Novostavba tehdy neporušila žádnou archeologickou situaci. Na ploše stavby a v profilu svahu jsem získal několik zlomků keramických nádob. Další zlomky získal při několika návštěvách v letech 2007 a 2008. Jedná se o 9 oxidačně

pálených zlomků, materiál je s příměsí slídy a ostřiva, jeden malý zlomek je tuhový. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 46.

Průběžně kontroluji drobnější stavební aktivity (výkop septiku, položení vodovodní sítě...). Majitel pozemku přislíbil předání náhodných nálezů z plochy staveniště.

Parcela byla zaměřena na ZM 22-31-07 jako 322 od Z a 108 od J. Nadmořská výška parcely se pohybuje kolem 545 m n. m.

f)

Další nálezy jsem učinil jihozápadně od kostela na zatravněném pozemku ppč 146/2-3. Dne 22.4.2007 jsem zjistil, že byl přes jmenovaný pozemek položen kabel nízkého napětí k dříve zmiňované novostavbě na pozemku 175/11. Nehlášený výkop dlouhý cca 40 m byl ihned po položení kabelu zasypán. Na povrchu zasypaného výkopu jsem našel několik zlomků keramických nádob datovatelných do sledovaného období. Další zlomky byly nalezeny po dešti dne 6.5. 2007. Celkem bylo získáno 13 malých otřelých i neotřelých zlomků keramiky, které byly datovány do průběhu 13. století a na přelom 13. a 14. století. Typické zlomky jsou překresleny v na obr 45.

Není jasné, zda byla při tomto výkopu porušena nějaká archeologická situace, nebo zda se jedná o pouhý doklad zemědělské aktivity v zázemí sídliště u zdejšího kostela.

Koncentrace nálezů v rámci výkopu byla zaměřena na ZM 22-31-07 jako 323 od Z a 105 od J s.č. Nadmořská výška je 542 až 545 m. n.m.

g)

Na políčku (ppč 175/1) severně nad bývalou mateřskou školou jsem získal v průběhu let 1997-2005 množství vrcholně středověké a novověké keramiky. Zlomky datovatelné do sledovaného období pochází až ze sběru z let 2007 a 2008. Jedná se o 7 atypických, vesměs oxidačně pálených zlomků.

Místo sběru bylo zaměřeno na ZM 22-31-07 jako 325 od Z a 110 mm od J s.č. Nadmořská výška je 542-3 m. n. m.

h)

Po výměně sloupu vysokého napětí na pozemku ppč. 175/1, konkrétně na oplocené části, kterou používá rodina Prossrova jako zahradu, jsem dne 28.9.2007 v hlíně rozsypané okolo našel jeden atypický zlomek oxidačně pálené nádoby.

Místo nálezů bylo zaměřeno na ZM 22-31-07 jako 326 od Z a 112 od J s.č. Nadmořská výška nálezů je 544 m. n. m.

i)

Během léta a podzimu 2006 byly objekty bývalé mateřské školky přestavěny na obecní byty. Na přilehlém pozemku (ppč 154/3) byly též upraveny okrasné záhony, chodníky a zbylá plocha byla dorovnána a zatravněna. Na této ploše jsem sebral dne 6.5. 2007 cca 50 neotřelých zlomků keramiky, které je možno datovat do závěru sledovaného období. Jedná se vesměs o oxidačně pálené zlomky, charakteristická je příměs kamínků a slídy. Typické zlomky jsou překresleny na obr 47.

Není jisté, zda nalezená keramika pochází přímo z archeologických situací narušených na tomto pozemku. Je možné, že terén byl dorovnan hlínou, která pocházela ze skrývky od kostela- z místa opravy komunikace, kde v závěru roku 2006 probíhal archeologický výzkum. Místo nálezů je vzdáleno cca 25 m jihozápadně od transformátoru, kde byla v létě 2006 dokumentován pozůstatek kulturní vrstvy ze závěru sledovaného období. Existence sídliště na tomto pozemku není tedy zcela vyloučena.

Nález byl zaměřen na ZM 22-31-07 jako 327 od Z a 103 od J s.č. Nadm. výška je 540 m n. m.

Další nálezy z intravilánu obce Kolinec

j)

Dále jsem našel při dohledu na stavbě rodinného domu pana Jílka (ppč 136/2, SV okraj obce) dva oxidačně pálené okraje keramických nádob datovatelných do závěru vymezeného období. Dále byly nalezeny zlomky novověké keramiky, které zřejmě souvisí se zemědělskou aktivitou na kraji stávající obce. Při výkopových pracích nebyly zjištěny žádné porušené archeologické situace. Nabízí se ale možná souvislost s pomístním názvem Na štolách. Místo nálezů bylo na ZM 22-31-07 zaměřeno jako 376 od Z a 175 od J s.č. Namořská výška je 534 m n. m.

Lokalita II

V letech 2006 - 8 jsem několikrát navštívil rozlehlé pole ppč. 404/1, které se nachází na severovýchodním okraji obce. Tato poloha nemá žádné pomístní jméno, byla proto v této práci nazvána Pod kótou 555. Pracovně byla tato poloha rozdělena na dva sektory: severovýchodní svah (sektor 1) a jihozápadní svah (sektor 2). Situace je patrná z obr. 26.

Sektor 1 byl a na ZM 22-31-07 zaměřen jako polygon 325:181, 345:197, 361:174, 352:166 od Z:J s.č. Nadmořská výška je 536-552 m. n. m. Lokalita je situována na výrazný svah nad zregulovaným Kalným potokem. V jeho blízkosti je vyoráván písek s oblázky (rozvlečené sejpy?).

S pomocníky jsme zde povrchovým sběrem získali množství (cca 200) zlomků keramických nádob, které je možno datovat do 13. – 1. poloviny 14. století. Z velké části se jedná o neomleté zlomky. Několik zlomků má mlado- až pozdněhradištní charakter. Minimálně dva zlomky je možno na základě použitého materiálu a povrchové úpravy datovat do mladšího pravěku (za potvrzení děkuji J. Píckovi a O. Chvojkovi). Typické zlomky jsou překresleny na obr. 51-54.

V únoru 2008 byla v místě koncentrace neomletých zlomků a přepálených kamenů položena sonda, ve které se mi podařilo zachytit naoraný objekt. Tento oválný objekt o rozměrech zhruba 100 x 180 cm a maximální hloubce 30 cm byl vyplněn přepálenou kamennou destrukcí. Byl rozdělen na sektory a vypreparován. Bylo získáno cca 80, převážně oxidačně pálených zlomků keramických nádob. Pouze cca 3 zlomky jsou tuhové. Soubor byl předběžně datován do poloviny 13. století. Písečný materiál, profilace okrajů i výzdoba některých zlomků odkazuje na mladohradištní tradici. Bylo odebráno cca 40 litrů výplně k proplavení. Z časových důvodů nebyly nálezy z tohoto objektu zařazeny do příloh.

V blízkosti jsou zřejmě naorávány další objekty. Do příští sezóny by bylo žádoucí provést sběry v určité síti, což by přispělo k přesné lokalizaci sídliště. Je plánován také odkryv dalších naorávaných objektů, který by přinesl poznatky k interpretaci sídliště a archeologický materiál pro jeho přesnější dataci jako celku.

Sektor 2 byl a na ZM 22-31-07 zaměřen jako 322:159, 328:167, 349:159, 343:149 od Z:J s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 540 a 552 m. n. m.

Podařilo se mi zde sesbírat celkem 35 oxidačně pálených i tuhových zlomků. Jedná se především o zlomky omleté a atypické, které umožňují pouze rámcovou dataci do 13. století. Není jisté, zda byly či jsou v tomto sektoru naorávány nějaké objekty, nebo se jedná pouze o doklad zemědělské aktivity v zázemí sídliště v sektoru 1 této lokality či sídliště u kostela sv. Jakuba Většího (lokality Kolinec I), které je vzdáleno cca 450 metrů.

Lokalita III

Další naorávané naleziště bylo zachyceno povrchovým sběrem na poli ppč. 425/1 s pomístním názvem Za pazdernou. Od lokality II je odděleno Kalným potokem a okresní silnicí Kolinec-Vlčkovice. Dále je bezejmennou kótou oddělena od lokality Vlčkovice III. Na nalezišti se zatím vyrýsovaly dvě nevýrazné koncentrace. Rozlehlé pole, které se svažuje k západu, bylo proto rozděleno na dva sektory. Celá situace je zřejmá z obr. 26.

Sektor 1 byl na ZM 22-31-07 vymezen jako polygon s body 376:190; 371:206; 310:220; 312:213 od Z:J s.č. Nadmořská výška činí 562 - 570 m. n. m. V letech 2004-7 jsem zde získal sběrem cca 12 zlomků datovatelných do průběhu a závěru 13. století. V souboru jsou zastoupeny hrubé oxidačně pálené i tuhové zlomky (především okraj zásobnice). Typické zlomky jsou překresleny na obr. 55.

Sektor 2 byl na ZM 22-31-07 vymezen jako polygon s body 345:219; 365:225; 376:190; 365:178 Z:J s.č. Nadmořská výška činí 536-560 m. n. m. V letech 2004-2007 zde autor získal soubor cca 45 omletých i neomletých zlomků keramiky ze závěru sledovaného období. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 56.

Pracovníci archeologického pracoviště VHM na v této poloze provedli v roce 2000 povrchový sběr. Jeho zaměření je uvedeno v kapitole starší nálezy. Typické zlomky z tohoto sběru, které byly datovány do 13. a 1. pol. 14. st. jsou překresleny na obr. 57. Při sběrech byly též nacházeny zlomky novověké keramiky, které je možno spojovat se zemědělskou činností v zázemí stávající obce Kolinec.

Dále jsme zde s J. Eignerem našli při cílené prospekci v roce 2007 jeden malý mesolitický pazourkový (?) úštěp.

Tuto polohu je potřeba nadále sledovat.

Lokalita IV

Rozsáhlé naleziště s naorávanými objekty jsem objevil v roce 2003 v poloze nazvané U papírny. Jedná se o pole (ppč. 641/1, 641/3, 659/1, 693/1) západně od obce Kolinec, severně od silnice Kolinec – Ujčín. Lokalita je dlouhodobě sledována a v průběhu let byla rozdělena na 7 sektorů. Lokalita navazuje na lokalitu Kolinec V – sejpy na říčce Ostružné. Je možné, že Ostružná přes lokalitu meandrovala- část pole je podmáčená a je zde naoráván říční písek s oblázky. Existence rozoraných sejpů v jižní části lokality není také vyloučena. Lokalitu obtéká na západě (sektor 7) zregulovaný Malonický (Jindřichovický, Mlýnský) potok. Polnosti se soustavou polních cest byly v padesátých letech sceleny. Uprostřed pole zbyl pouze malý remíz s křížkem (obr. 58).

Sektor 1 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 212:64; 245:72; 249:60; 207:52 od Z:J s.č., nadmořská výška se pohybuje mezi 540 a 552 m. n. m. V letech 2003-8 jsem zde získal celkem cca 40 keramických zlomků, které je možné datovat do sledovaného období. Ve východní části byly zachyceny neotřelé, čerstvě vyorané zlomky keramiky. V souboru převládají hrubé, oxidačně pálené zlomky. Třetina zlomků je tuhových, pochází z masivních zásobnic i menších nádob. Za zmínku stojí též hrnčířská čepel / nedokončený přeslen z tuhového zlomku a jeden tuhový zlomek s reparačním otvorem. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 61.

Sektor 2 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 225:89; 252:74; 228:72 od Z:J s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 548 a 560 m. n. m. V tomto sektoru se mi podařilo získat cca 18 zlomků datovatelných do závěru sledovaného období. Materiálová skladba je obdobná jako u předchozího sektoru. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 62.

Sektor 3 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 208:52, 250:59, 250:49, 227:40, 205:45 od Z:J s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 536-548 m. n. m. Tento sektor je silně podmáčený, je zde též naoráván říční písek a část nebývá zemědělci ani oseta. Můžeme uvažovat o tom, že zde meandrovala říčka Ostružná. Na tomto sektoru se mi zatím nepodařilo získat žádné nálezy, které bychom mohli datovat do vymezeného období.

Sektor 4 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 195:75; 220:105; 228:72; 212:64 od Z:J s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 548-570 m. n. m. Zde jsem získal celkem 13 keramických zlomků. Přibližně polovina z nich není ořelá pohybem v ornici. Písčitý materiál,

kvalitnější výpal a výzdoba jednoho zlomků (obr 63:3) odkazují na mladohradištní keramickou produkci.

Sektor 5 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 195:51; 200:61; 191:67;195:72, 210:64; 205:45 od Z:J s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 548 a 588 m. n. m. Zde se mi podařilo sesbírat celkem cca 95 zlomků datovatelných do závěru sledovaného období. Část z nich není ořena pohybem v ornici. Dvě třetiny tohoto souboru tvoří tuhové zlomky ze zásobnic i nádob drobnějších tvarů. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 64.

Sektor 6 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 250:59; 272:60; 250:49 od Z:J s.č. Nadmořská výška je přibližně 536 m. n. m. Jedná se malý úsek pole při silnici, kterým prochází zregulovaná bezejmenná vodoteč. Zde bylo nalezeno celkem 13 zlomků keramiky. Jedná se o 3 atypické oxidačně pálené zlomky a 10 zlomků tuhových. Jeden zlomek tuhového dna s přídním je překreslen na obr. 65.

Sektor 7 jsem na ZM 22-31-07 vymezil body 202:42; 225:37, 214:16; 185:19 od Z:J s.č. Nadmořská výška se pohybuje mezi 542-550 m. n. m. Sektor je od ostatních oddělen silnicí Kolinec-Jindřichovice. Pole bývá též označováno traťovým názvem U Denků.

Zde se mi podařilo sesbírat cca 25 převážně omletých zlomků datovatelných do závěru sledovaného období. Polovina je hrubá a oxidačně pálená. Druhá polovina souboru je tvořena tuhovými zlomky. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 67.

K lokalitě III můžeme přidat nález z roku 2005 z pole pana Chmelíka (ppč 285/1), které je od lokality III odděleno mezí a pastvinou (situace je zřetelná z obr 58). Jedná se o 3 drobné zlomky keramických nádob. Dva jsou páleny oxidačně (zlomek výduti je překreslen na obr. 66) a jeden zlomek je tuhový. Místo nálezu bylo zaměřeno na ZM 22-31-07 jako bod 232 od Z a 97 od J s.č. Nadmořská výška je 576 m. n. m.

Lokalita V

Sejpvá pole u při říčce Ostružné

Na pravém břehu Ostružné jsou sejpy narušeny železniční tratí, náhony a hrázemi. Jsou porostlé letitou olšinou. Některé z nich jsou dobře dochované. Ostružná zde několikrát změnila své koryto. Další skupina sejpů byla zřejmě rozhrnuta při stavbě fotbalového hřiště a koupaliště. Zajímavá je taktéž situace na levém břehu v tomto úseku. V okolí bývalé papírny a soutoku Jindřichovického (Mlýnského potoka) je možno identifikovat několik narušených a

rozvlečených sejpů. Na pozůstatek tohoto sejpového pole těsně navazuje sběrem objevená lokalita IV (obr 59). Na polích je též naoráván říční písek a oblázky.

Poměrně rozsáhlé sejpové pole je dochováno v olšině v úseku Kolinec-Puchverk. Je částečně poničeno náhonem k pile v Puchverku a část je přeměněna na pastvinu.

8.9 K. ú. Lukoviště

Písemné doklady

První zmínku uvádí A. Profous (1949, 696) až k roku 1551:

„...uvázati se v dědiny k zámku Zelene horze náležitě, w Planiczzy městečko- w Czihani, w Lukowisstie...“

Název údajně označoval místo, kde byla dříve louka (Profous 1949, 696). –prohozené tečky

Obec Lukoviště byla majetkem nepomuckého kláštera (obr. 8 převzatá mapka pozemkové držby nepomuckého kláštera okolo roku 1400; Charvátová 1998) je označena číslem 66.

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 23 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Z katastru obce Lukoviště nejsou známy žádné starší nálezy.

Při archeologických dohledech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Během vizuální prospekce se mi nepodařilo zachytit žádné nemovité památky datovatelné do vymezeného období. Povrchovými sběry nebyl zatím získán materiál datovatelný do sledovaného období. Tato skutečnost je zřejmě zapříčiněna absencí větších orných ploch na katastru obce.

8.10 K. ú. Malonice

Písemné doklady

První zmínka o obci je z roku 1318, kdy zde sídlil Jetřich (*Sedláček 1908, 584*). A. Profous (*1951, 16*) uvádí rok 1360, kdy zmiňuje Lva z Malonic. Další písemná zmínka je z roku 1379, kdy Lev z Malonic koupil poplužní dvůr v Němčicích na Plánicku. (*Prexler 1903, 116 - 117*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 132 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr. 68-71)

Z katastru obce Malonice nejsou známy žádné starší nálezy.

Při archeologických dohledech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

V těsné blízkosti obce jsem v roce 2007 získal povrchovými sběry několik souborů keramiky - lokality I. a II. Zajímavý soubor keramiky byl nalezen v roce 2006 na poli Velké pole, místo je označeno jako lokalita III.

Lokalita I.

Na poli (ppč. 49/6, 172/11) asi 280 metrů západně od kaple, jsem sběrem získal soubor cca 13 omletých i neomletých keramických zlomků, jehož část lze datovat do závěru sledovaného období. Nalezen byl též korál/přeslen (názory na jeho dataci jsou nejednotné) ze zelenavé skloviny.

Sběr byl na ZM 22-31-11 zaměřen jako polygon 345:372, 352:375, 356:369, 350:365 od Z: od J. Nadmořská výška je 624 m. n. m.

Lokalita II

Na políčku (ppč. 234/6) na východním okraji obce, cca 150 m od kaple jsem sběrem získal nevýrazný soubor (cca 7) omletých i neomletých zlomků keramiky, kterou je možno datovat do závěru sledovaného období. Další tři zlomky jsem získal na poli, které je od místa předchozích nálezů odděleno pouze silnicí Malonice- Velhartice a polní cestou Malonice – Jindřichovice.

Sběr byl na ZM 22-31-11 zaměřen jako polygon 395:174, 405:175, 395:365, 406:366 od Z: od J. Nadmořská výška je 592- 598 m. n. m.

Lokalita III.

Na katastru obce Malonice byla dále povrchovým sběrem zachycena výraznější kumulace keramiky na poli ppč. 332 s traťovým názvem Velké pole, západně od rybníka Díly. Vzdálenost od kaple v obci Malonice je přibližně 700 m. Sběr byl na ZM 22-31-11 zaměřen jako polygon 341:345, 361:340, 361: 335, 341:335 od Z:J. Nadmořská výška je 582 -588 m. n. m.

Kumulace kopíruje výraznou terénní vlnu táhnoucí se od rybníka Díly směrem k obci Malonice. V roce 2006 jsme zde s J. Eignerem našli cca 30 převážně neomletých zlomků keramiky, kterou je možné datovat do průběhu a závěru 13. století. Cca třetina zlomků je tuhových, zbytek je hrubý i plavený. Zajímavý je nález zlomku konvice s třmenovým uchem (obr. 71:5). Dva až tři atypické hrubé zlomky je podle některých badatelů možno datovat jako pravěk obecný, či dokonce jako halštát (za posouzení děkuji J. Píckovi, R. Krajíci a P. Břicháčkovi).

Nálezy keramiky ze třináctého století dokládají sídlení nebo intenzivní zemědělskou aktivitu na tomto poměrně výhodném místě. Nabízí se také možnost lokalizování již zmíněné zaniklé vsi Pakonice. Na lokalitě budou provedeny další systematické sběry, které pomohou zpřesnit lokalizaci případných naorávaných objektů.

8.11 K. ú. Mlázovy

Písemné doklady

První písemná zmínka o obci Mlázovy je z roku 1369 (*Profous 1951, 103*).

Místní raně gotický kostel sv. Jana Křtitele je nejčastěji datován do první čtvrtiny 14. století (262; *Úlovec 2005, 56*). Zakladatel kostela není znám. J. Úlovec (2005, 56) uvažuje o některém z předků pozdějšího rodu Mlázovských. Nabízí se též možnost, že kostel i se vsí Mlázovy byl majetkem nepomuckého cisterciáckého kláštera (Mára 1972-95). Vzhledem k novým archeologickým nálezům z průběhu 13. století z prostoru nádvoří zámku je možné, že dnešnímu kostelu předcházela starší románský kostelík. To nevylučuje ani stavebně historický průzkum (*Anderle 2004, 26*).

Ves Mlázovy častokrát měnila svého majitele. K roku 1541 je ve vsi zmiňován poplužní dvůr a v roce 1591 renesanční tvrz. Před rokem 1721 byl na jejím místě vystavěn nový barokní zámek, ten nyní prochází kompletní rekonstrukcí (*nejnovější shrnutí i s literaturou uvádí Úlovec 2005, 55 - 92*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 43 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr. 72-79)

Z katastru obce Mlázovy nejsou známy žádné starší nálezy.

Na nádvoří zámku a statku v Mlázovech byl v souvislosti s rekonstrukcí a adaptací zámku na penzion proveden v roce 2006 archeologický dohled a následný záchranný výzkum VHM. Mimo množství vrcholně středověkých a novověkých situací byl zkoumán i objekt datovaný do druhé poloviny třináctého století, ten byl označen jako lokalita I.

Povrchovými sběry se mi zatím nepodařilo na katastru obce získat archeologický materiál, který bychom mohli prokazatelně zařadit do sledovaného období. Při vizuální prospekci jsem nenalezl žádnou nemovitou archeologickou památku, kterou by bylo možno jednoznačně datovat do sledovaného období.

Lokalita I.

V roce 2006 probíhala první etapa archeologického výzkumu v areálu zámku Mlázovy. Výzkum byl vyvolán rekonstrukcí severního křídla dvora a jeho přestavbou na penzion. Před zahájením oprav byl proveden stavebně historický průzkum (*Anderle 2004*).

Zemní práce v roce 2006 zahrnovaly především položení inženýrských sítí v areálu hospodářského dvora. Výkopy byly průběžně sledovány a dokumentovány.

Asi nejradikálnějším terénním zásahem obsahujícím nejzávažnější archeologické situace byl výkop pro kanalizaci, který začínal za průjezdem severního křídla dvora a přetínal celé nádvoří ve směru jihozápad – severovýchod. Kresebně dokumentován byl severozápadní profil v rozsahu 22,60 m (obr. 74). Výkop dosahoval hloubky 70 – 160 cm. Úroveň geologického podloží se nacházela poměrně mělko pod stávajícím povrchem (cca 60 – 80 cm) a vykazovala mírné klesání jihozápadním směrem. Poměrně malá mocnost kulturních vrstev v areálu, jehož osídlení můžeme předpokládat dle písemných pramenů minimálně od 14. století, poukazuje na skutečnost, že k odtěžení většiny středověkých situací došlo v době poměrně nedávné při nějakých stavebních úpravách, nejdříve snad při výstavbě zámku, popř. při klasicistní přestavbě hospodářských budov.

Výjimku představuje do podloží zahloubený objekt č. 8, jehož funkci sice nejsme schopni určit, který ale nicméně jasně dokládá přítomnost osídlení již nejpozději ve druhé polovině 13. století, což nepřímo podporuje domněnku o větším stáří kostela (*Anderle 2004*, 26). Do stejného časového horizontu náleží i stratigraficky zřejmě starší vrstva 11 situovaná na povrchu geologického podkladu, i na ní ležící vrstva 7, překrývající povrch objektu 8. Do vrstvy 7 a následně do výplně objektu 8 byla zahloubena zídka, orientovaná ve směru východ – západ, oboustranně lícovaná, široká 60 cm, z lomového nasucho kladeného kamene, z níž zůstaly dvě řady kamenů. Přes dochovaný povrch zdiva (v hloubce 50 cm pod dnešním povrchem) byla položena dlažba z lomového kamene v hlinitém podkladu (č. 6 na obr. 74).

Především z objektu 8 pochází hodnotný soubor keramiky. Častá je vysoká příměs písku a slídy, výpal převládá oxidační. Zlomky zásobnic jsou tuhové. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 77-79 v příloze. Pozoruhodný je kamenný (mastek ?) dvojkónický zdobený přeslen (obr 76).

8.12 K. ú. Podolí

Písemné doklady

První zmínka je z roku 1360, kdy ji vlastnil Držek z Podolí:

„...ad E. in Vloh ad pres. Dirzkonist frum de Niemczicz, exec. pleb. in Mlazow..“
(Profous 1951, 404)

Další zmínka pochází z roku 1381:

„...Drzconi de Podole et Bohuslavo de Mlinarzovicz..“ (Profous 1951, 404 - 5).

Zde si povšimněme jména Držek, mohlo by mít spojitost s nedalekou obcí Tržek.

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 21 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Z katastru obce Podolí nepochází žádné starší nálezy.

Při archeologických dohledech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Při povrchových sběrech na katastru obce nebyl zatím získán materiál přesvědčivě datovatelný do sledovaného období. Při vizuální prospekci nebyly nalezeny žádné nemovité památky, které by bylo možné přesvědčivě datovat do sledovaného období.

8.13 K. ú. Sluhov

Písemné doklady

První zmínka o vsi pochází až z roku 1609, kdy byla prodána Janem z Vrtby Janu Hroznatovi (*Prexler 1903, 119*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 8 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr. 80)

Z katastru obce Sluhov nejsou známy žádné starší nálezy.

Při archeologických dohledech nebyla zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Povrchovým sběrem jsem získal několik zlomků keramiky, místo nálezu je označeno jako lokalita I.

Lokalita I.

Povrchovým sběrem jsem získal na poli (ppč. 99, 112/1) 150 m S od kaple 5 zlomků keramiky, kterou lze rámcově datovat do 13. století. Jedná se o dva zlomky den s předním, dna jsou podsýpaná (obr. 80), dále jeden omletý okraj s okružím (spíše 14. století - nekreslen) a dva zlomky atypické.

Sběr byl na ZM 22-31-06 jako bod 434 od Z, 257 od J. Nadmořská výška je 592 m. n. m. Nálezy dokládají sídlení nebo zemědělskou aktivitu v sousedství dnešní obce minimálně tři století před první písemnou zmínkou.

8.14 K. ú. Střítež

Písemné doklady

Nejstarší zmínka o obci pochází z roku 1392 (*Brokeš 1975, 26*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 30 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr. 81, 84)

Z katastru obce nepochází žádné starší nálezy z vymezeného období.

Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Povrchovými sběry jsem v zázemí obce získal dva malé soubory keramiky (lokality I a II), které dokládají osídlení nebo zemědělskou činnost v okolí dnešní obce.

Lokalita I.

Povrchovým sběrem jsem získal v roce 2007 na políčku (ppč. 81) S nad obcí Střítež cca 5 omletých zlomků keramiky, které je možné zařadit do závěru sledovaného období. Sběr byl zaměřen na ZM 22-31-06 jako 355 od Z, 165 od J. Nadmořská výška je 604 m. m.

Jedná se o dva zlomky omletých den s přídními (obr. 84) a tři zlomky atypické.

Lokalita II.

Další nálezy jsem učinil na políčku (ppč. 196, 228/2, 228/5) J od obce. Jedná se o tři malé omleté atypické zlomky, z toho jeden tuhový a dva oxidačně pálené.

Místo nálezu bylo na ZM 22-31-06 zaměřeno jako 357 od Z a 130 od J. Nadmořská výška je 594 m. n. m.

8.15 K. ú. Tajanov

Písemné doklady

První zmínka o vsi je z roku 1381:

„... in villa Tayanow A. decessit, proclam in Sussicz, ..Wenc. .. vendidit curiam arat. .. Lewe de Malonycz...,, (Profous 1956, 312).

Je též uváděn rok 1360 (Brokeš 1975, 27).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 13 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Při vizuální prospekci byly zachyceny zbytky sejpových polí. Povrchovými sběry získal J. Eigner malý soubor keramiky – lokalita I.

Lokalita I

V roce 2004 získal J. Eigner sběrem na poli (ppč. 37/3) V od obce soubor keramiky datovatelné do 13. století. Jedná se celkem o deset zlomků hrubé, převážně oxidačně pálené keramiky, jeden silnostěnný zlomek je tuhový. Pole bylo ponecháno ladem a dnes slouží jako pastvina, rozšíření souboru není proto možné. Místo nálezů bylo zaměřeno na ZM 22-31-12 jako 120 od Z a 260 J. Nadmořská výška je přibližně 574 m. n. m. Místo nálezů je vzdáleno cca 350 metrů od říčky Ostružné.

Nálezy dokládají sídelní nebo zemědělskou aktivitu v zázemí dnešní obce.

Lokalita II.

Zbytky sejpových polí se táhnou při říčce Ostružné prakticky v celém úseku Velhartice – Tajanov. Jižně od obce Tajanov byly zachyceny v polohách Sahara a Kupšovna. Některé jsou lehce narušeny těžbou dřeva. Další jsou zarostlé v houští východně od obce.

8.16 K. ú. Tržek

Písemné doklady

První zachycená zmínka o této obci pochází z roku 1395 (*Brokeš 1975, 22*).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 26 stálých obyvatel.

Archeologické doklady

Z katastru obce nepocházejí žádné starší nálezy z vymezeného období. Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Povrchovými sběry jsem získal pouze několik zlomků keramiky- lokalita I.

Lokalita I.

Povrchovým sběrem získal autor na políčku (ppč. 220/9 a 220/15) na J okraji obce tři omleté zlomky hrubé keramiky, které lze s výhradami datovat do závěru sledovaného období. Dno a okraj jsou překresleny na obr. 82.

Místo nálezů bylo na ZM 22-31-07 jako bod 205 od Z, 203 od J. Nadmořská výška je 608 m. n. m.

Zlomky je možné spojovat se zemědělskou se sídelní či zemědělskou aktivitou v zázemí dnešní obce.

8. 17 K. ú. Ujčín

Písemné doklady

První písemnou zmínku o obci uvádí Profous (1956, 426) k roku 1379 „...*Vczym plurium..*“, další pak k roku 1383 „...*in villa Vytzynye B. decessit...*“

Jméno obce je údajně odvozeno od osobního jména Újka, což má být staré označení pro matčinu sestru, tedy tetu (Profous, 1956, 426).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 89 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (88-91)

Z katastru obce Ujčín nepocházejí žádné známé staré nálezy z vymezeného období. Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Jako lokalitu I jsem označil vyvýšeninu s dnešním zámekem a hospodářským dvorem, odkud jsou zatím pouze nálezy mladšího data.

Sběr na poli S od obce je označen jako lokalita II. Nalezené pozůstatky sejpových polí jsem označil jako lokalitu III.

Lokalita I. (obr. 89)

V intravilánu obce se nad říčkou Ostružnou vypíná homolovitý kopec, na kterém byla ve zřejmě ve 14. století vystavěna tvrz, která byla později přestavěna na renesanční zámek s poplužním dvorem. Převýšení nad Ostružnou je cca 12 metrů. V roce 2002 jsem získal od učitele Pavla Prince, majitele zámečku a poplužního dvora, soubor keramických střepů sesbíraných po orbě na políčku za zámečkem. Soubor lze na základě materiálu a morfologických znaků datovat od 14. století výše. Zajímavý je přehnutý okraj tuhové zásobnice se značkou. Zlomky analogických zásobnic byly nalezeny např. na hradě Kašperk, jsou uloženy v Muzeu Šumavy a jsou datovány do průběhu 14. a 15 století (Charvát *nedat.*, obr. 54, 55, 56, 194).

Poloha je na ZM 22-31-12 zaměřena jako 195 od Z, 314 od J. Nadmořská výška je 560 m. n. m.

Starší osídlení na místě dnešního zámku a poplužního dvora není vyloučeno. Poloha je pravidelně sledována.

Lokalita II.

Povrchovým sběrem získal autor na poli (ppč. 738/4) S od obce dva drobné atypické zlomky hrubé, oxidačně pálené keramiky, které je možné s určitou opatrností datovat do závěru sledovaného období. Na zmíněném poli je pravidelně naoráván říční písek a oblázky.

Místo nálezu bylo na ZM 22-31-12 jako bod 207 od Z, 356 od J. Nadmořská výška je 542 m. n. m.

Nález můžeme spojovat se sídelní nebo zemědělskou aktivitou.

Lokalita III

Jižně od obce v poloze Luh a dále proti proudu až k obci Tajanov se zachovalo sejpové pole o několika desítkách i 2,5 m vysokých sejpů. Několik sejpů je i na pravém břehu Ostružné, jejíž koryto je zregulováno. Některé jsou porušeny náhonem k pile v Ujčíně. Po vichřici z roku 2007 byl lužní porost vyřezán a několik sejpů bylo lehce poničeno (obr 90, 91). Ve vývratech a dalších narušeních jsem nenalezl žádný archeologický materiál.

Na pravém břehu Ostružné v úseku Ujčín-železniční trať se nacházejí pozůstatky dalších sejpů, které jsou porostlé olšinou. Za železniční tratí toto sejpové pole pokračovalo zřejmě až ke Kolinci.

8.18 K. ú. Ústaleč

Písemné doklady

První zmínka o vsi pochází až z roku 1544, kdy je zmiňován rybník Hradec (*Profous 1956, 452*).

Archeologické doklady (obr 92-100)

Nálezy pocházející z hradiště na vrchu Hradec jsou popsány pod lokalitou I.

Na katastru obce nebyla při archeologických dohledech zachycena žádná archeologická situace datovatelná do sledovaného období.

Provádím každoroční rekognoskaci hradiště na vrchu Hradec - lokalita I.

Lokalita I

Hradiště na vrchu Hradec

Toto hradiště do literatury uvedl v roce 1930 E. Šimek, rodák z blízkých Mířenic, v souvislosti s úvahami o západní hranici slavníkovské domény v souvislosti s vrcholem Slavník u obcí Břežany a Neprochovy. (*Šimek 1930, 100*). V roce 1955 zde proběhl výzkum Národního muzea v Praze pod vedením J. Břeně. (*Beneš 1980, 22*). Výsledky tohoto výzkumu nebyly publikovány a dokumentace je zřejmě ztracena. Rozsah tohoto výzkumu není zcela zřejmý a zmatek panuje i okolo nálezů (zachováno je osm atypických zlomků, které je údajně možno s výhradami datovat do mladších fází raného středověku). Výsledky bádání v depozitáři jsou shrnuty v příspěvku P. Hrubého a M. Lutovského (*Hrubý-Lutovský 1999, 469 - 72*).

Průzkum lokality provedli v roce 1978 pracovníci Západočeského muzea v Plzni. Při průzkumu nebyl získán žádný archeologický materiál (*Braun-Frýda-Soukupová 1982*).

A. Beneš shrnul do své statě o horním Pootaví v pravěku a počátku dějin dosavadní skromné poznatky o tomto hradišti (*Beneš 1980, 22*).

Při průzkumu z 11.5. 1986 získali D. a J. Baštovi s L. Krušinovou při sběru a drobné sondáži zlomek keramické nádoby s rytou šroubovicí a zlomek mazanice šedohnědé barvy (nálezy jsou údajně uloženy pod inv. č. 28 482-3 v ZČM). V krátké zprávě (*Zpráva o průzkumu - RP 86/15; kopie uložena ve VHM*), konstatují, že hradiště má dvě fáze osídlení – pravěkou a mladohradištní. O této rekognoskaci a nálezech není v nejnovějším shrnutí P.

Hrubého a M. Lutovského (*Hrubý - Lutovský 1999, 469 - 472*) z neznámých důvodů pojednáno.

O hradišti se ve svém soupisu zmiňuje K. Sklenář, který taktéž uvažuje o využití tohoto hradiště v pravěku i raném středověku (*Sklenář a kol. 1993, 226*).

Další orientační průzkum provedli v roce 1998 P. Hrubý a D. Parma. Byl zhotoven schematický plán hradiště a zaměřeny profily nejzachovalejších částí valů s příkopy na jižní a západní straně hradiště (převzato- obr. 98). Při drobných zjišťovacích vkopech se jim podařilo získat v centrální části hradiště při severní hraně zlomek okraje s částí výdutě zdobené jednoduchou poměrně strmou vlnicí (obr. 99). Tento zlomek je možné pouze rámcově datovat do 11. - 12. století (*Hrubý-Lutovský 1999, 471 - 472*). Autoři zřejmě oprávněně spojují hradiště s ochranou a dozorem nad těžbou zlata v rámci přemyslovské hradské soustavy.

Hradiště je situováno na protáhlém vrcholu Hradec (612 m. n. m.) s osou ZSZ - VJV. Kóta 612 byla na ZM 22-31-08 zaměřena jako bod o koordinátách 206 od Z, 366 od J. Vrcholová plošina je spojena asi 20 metrů hlubokým sedlem s vlastním masivem Vidhoště. Západní, severní a východní svahy jsou poměrně prudké (situace je patrná z mapy na obr. 92). Převýšení vůči hladině rybníka Valcha je přibližně 72 metrů. Vlastní plocha hradiště i svahy byly donedávna porostlé kompaktním jehličnatým a smíšeným lesem. Při vichřici v lednu 2007 došlo k vyvrácení mnoha vzrostlých stromů a východní část hradiště je nyní zcela holá. Podle druhého vojenského mapování byla plocha hradiště dříve také zalesněná.

Vnitřní nečleněná plocha o délce 250 m a šířce 70 až 130 m a rozloze 1,7 ha (*Hrubý - Lutovský 1999, 470*) je na jižní straně opevněna valem, který na jihovýchodě přechází v terénní hranu. Na západní a severozápadní straně je val zdvojen. Je zde parný i mělký příkop. Vnější val je přibližně 70 metrů dlouhý (situace je patrná z obr. 98). Původní vstup do hradiště není dosud přesvědčivě lokalizován, mohl se však nacházet na jižní straně, kde je val porušen. Val je dnes vysoký maximálně 0,5 metru na vnitřní straně a 2 metry na straně vnější a široký je až 7 metrů - převzatý nákres profilu je na obr. 100. Z vývratů na valu můžeme usoudit, že jádro valu je tvořeno kamennou destrukcí. Stáří opevnění a jeho konstrukci může plně objasnit teprve řádný výzkum. V okolí a v menší míře i na ploše hradiště můžeme pozorovat jámy po povrchové těžbě kovů či lámání kamene, nabízí se též možnost lokalizace sond z roku 1955.

Poprvé jsem navštívil zmíněnou lokalitu v roce 1994. Každoročně prohlížím případné vývraty. Ze starších nálezů pochází zlomky převážně glazované novověké keramiky a redukčně pálené dno s částí přídňi (datováno do 14. či 15. století), které jsem našel na severovýchodním svahu. Tyto nálezy nemají pro dataci hradiště žádný význam. Můžeme je spojovat s těžbou či přechodným sídlením- např. v případě vojenského ohrožení. Při prohlídce cca 20 vývratů po vichřici z ledna 2007 jsem našel ve střední části hradiště celkem tři malé atypické zlomky keramiky a jeden velmi malý zlomek mazanice. Jeden větší zlomek je možno na základě použitého písčitého materiálu a oxidačního výpalu zařadit rámcově do mladších fází raného středověku, je nutné počítat s přesahem do 13. století (za pomoci při určení děkuji P. Břicháčkově, J. Hůrkové a R. Krajíčkovi). Ani v jednom z vývratů nebyla zachycena žádná sídlištní vrstva (lesní půda přechází ve skalnaté podloží), která by dokládala intenzivnější osídlení na ploše hradiště. Dále se autorovi podařilo ve vývratu na valu v jihovýchodní části hradiště zachytit kumulaci větších uhlíků a propálené hlíny a kamenů (obr. 97). Byly odebrány vzorky uhlíků, které určil J. Beneš jako dub, jasan a borovici. Zůstává otázkou, zda uhlíky pochází ze spálené konstrukce hradby, či je to pozůstatek po mýcení lesa. Bylo by vhodné na tomto místě položit sondu, která by situaci objasnila. Vhodné by také bylo provést detektorový průzkum hradiště.

8. 19 K. ú. Vlčkovice

Písemné doklady

A. Profous (1956, 575) uvádí první zmínku k roku 1227, což je zatím nejstarší písemná zmínka z vymezeného území. Vlčkovice měly patřit klášteru sv. Jiří na Pražském hradě, který držel na Klatovsku rozsáhlý újezd (např. Bělohlávek 1985, 386).

Odtud též pochází rod Vintířů z Vlčkovic, který v 15.-16 století vlastnil na Kolinecku rozsáhlé pozemky (např. Sedláček 1893, 265).

V obci bylo počátkem roku 2008 hlášeno 31 stálých obyvatel.

Archeologické doklady (obr 101-111)

O nálezech v intravilánu obce je pojednáno pod lokalitou I.

Zaměřil jsem se na průzkum již doloženého sídliště (lokalita I). Dále jsem povrchovými sběry našel dvě koncentrace keramiky na poli jižně od obce (lokalita II) a jižně od rybníka Ovčák (lokalita III).

Lokalita I.

V roce 1998 předala M. Nováková (Vlčkovice čp. 37) do VHM soubor keramiky, který byl sesbíráán v hlíně z nově vyvrtané studny na ppč. 484/3. Další zlomky byly získány v roce 1999 při návštěvě pracovníků VHM na políčku na zahradě u zmíněné studny a několik dalších předala majitelka. Rozsáhlý soubor byl datován do 2. poloviny 13. století, některé zlomky je možno datovat do poloviny 13. století. (obr. 104-109). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod přírůstkovými čísly 78/98 a 68/99.

Dle ústní informace M. Novákové bylo kolem roku 1870 při stavbě sousedního domu čp. 36 nalezeno velké množství nádob (Hůrková 2001, 333). Byl též proveden orientační vizuální průzkum údajného tvrziště, které je ústní tradicí kladeno na ppč. 484/3. Zde byly získány zlomky z 15. století (Hůrková 2001, 333).

Místo nálezů keramiky je situováno na mírném jižním svahu. Bylo zaměřeno na ZM 33-31-07 jako 317 od Z, 350 od J. Nadmořská výška nálezů činí 566 m. n. m. Bezejmenná vodoteč, která pod obcí napájí malý rybníček je vzdálena cca 150 m.

Na lokalitě se mi podařilo získat několik dalších zlomků (obr. 109). Bylo by vhodné na zmíněné zahradě položit sondu a pokusit se tak zachytit stratifikované archeologické situace.

Lokalita II.

V září 2007 jsem získal sběrem na poli na jižním okraji obce soubor asi čtyřiceti vesměs omletých zlomků keramiky datovatelných do průběhu 13. století. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 110.

Místo nálezů bylo zaměřeno na ZM: 22-31-07 jako polygon s body 300:423, 316:430, 335:405, 305:300 od Z:J. Nadmořská výška je 548 – 576 m. n.m.

Zde můžeme uvažovat o pokračování sídliště (lokalita I). V úvahu přichází též zemědělská aktivita v zázemí obce.

Lokalita III.

V průběhu let 2004-7 jsem získal na poli jižně od rybníku Ovčák celkem asi 30 omletých i neomletých zlomků keramiky, kterou je možno na základě morfologických znaků a materiálu datovat do průběhu 13. století. Typické zlomky jsou překresleny na obr. 111. Sběr byl zaměřen na ZM 22-31-07 jako body 350:280, 360:284, 369:245, 341:246 od Z:J. Nadmořská výška je 532-540 m. n. m. Lokalitou protéká zregulovaný bezejmenný potok, který vytéká z nedalekého rybníka Ovčák. Další dva zlomky jsem získal na poli za zmíněným potokem, jedná se o tutéž lokalitu. Z toho je zajímavý jeden neomletý zlomek zdobený dvěma řadami vlnic a vodorovným žlábkem (obr. 111:7), materiál je jemně plavený s malou příměsí slídy, výpal je oxidační. Místo nálezů tohoto zlomku bylo zaměřeno na ZM 22-31-07 jako 371 od Z, 258 od J. Vzhledem k nálezům několika neomletých zlomků můžeme uvažovat o přítomnosti naorávaných objektů. Polohu je nutné dále sledovat.

8.20 K. ú. Zavlekov

Lokalita I

Na malém políčku u hráze rybníka Valcha, který je zmiňován v roce 1544 pod jménem Hradec (*Profous 1956, 452*), jsem v roce 2007 získal sběrem 4 malé hrubší oxidačně pálené zlomky, které byly rámcově datovány do sledovaného období, a jeden malý zlomek do šeda vypálené mazanice.

Sběr byl zaměřen na ZM 22-31-03 jako bod 254 od Z, 23 od J. Nadmořská výška činí 534 m. n. m. Jedná se o mírný jihozápadní svah. Místo nálezů je vzdušnou čarou vzdáleno pouze 500 m od hradiště na vrcholu Hradec na k.ú. Ústaleč. Nálezy můžeme spojit se sídlením nebo zemědělskou aktivitou v zázemí jmenovaného hradiště. Z tohoto důvodu byla tato lokalita do soupisu zařazena.

9. Výsledky prospekce

Zjištěné první písemné zmínky o jednotlivých obcích ve vymezené oblasti spadají do rozmezí let 1227 (Vlčkovice) a 1654 (Javoří). Jen pro dvě obce (Vlčkovice, Kolinec) máme první zmínku z období před rokem 1300. U 12 obcí (z celkových 18) spadá první zmínka mezi léta 1350 a 1400. U zbylých 4 obcí (Bernartice, Javoří, Lukoviště, Sluhov) pochází první písemné zmínky ze 16. a 17. století.

Keramika získaná v intravilánu obcí, či jejich blízkém okolí, nám v několika případech (Brod, Jindřichovice, Mlázovy a Tajanov) dokládá existenci těchto vesnic přibližně jedno století před první písemnou zmínkou. U obce Sluhov činí tento rozdíl dokonce tři století. Naopak u obce Boříkovy a Podolí se mi podařilo zachytit jen keramiku přibližně o sto let mladší.

Na vymezeném území bylo zjištěno či rekognoskováno přibližně 35 „lokalit“ z vymezeného období. Přibližně dvě třetiny těchto nalezišť můžeme interpretovat jako sídliště (počítat musíme též se zemědělskou aktivitou v zázemí jiných sídlišť), další dvě nebo tři lokality jsou hradiště, zbytek tvoří sejmová pole či jejich pozůstatky. Pohřebiště můžeme očekávat při kostelech v Kolinci a Mlázovech, ve volné krajině je zřejmě nelze prospekci zachytit.

Lokality se nacházejí v nadmořských výškách 540 (Kolinec I) až 718 m. n. m (Hradiště I). Nalezené lokality, které jsou interpretovány jako sídliště, jsou zpravidla vzdáleny do 100 m od vodního toku. Můžeme si povšimnout návaznosti lokalit na stávající či zaniklá sejmová pole (Kolinec II, III, IV; Malonice I, II?, III?; Ujčín I, II a Tajanov I). Ve většině případů jsou lokality situovány na mírný JV a JZ svah.

Poměrně výhodnou polohu (samozřejmě mimo hradiště Hradiště I, Ústaleč I a sporných Boříkov I) mají sídliště Brod I (na vyvýšenině nad mokřinami při cestě od Plánice), Ujčín I (na vyvýšenině nad říčkou Ostružnou- možná kontrola nedalekých rýžovišť) a Kolinec I – opevněný kostel (v ohybu říčky Ostružné, nedaleko soutoku s Kalným potokem, na možné křižovatce cest od Velhartic, Mlázov a Brodu).

Zajímavá situace se začíná rýsovat v úseku Ujčín – Kolinec – Vlčkovice – Brod, kde byly sběrem zjištěny kumulace neomleté keramiky 13. století, mladší keramika se zde

nevyskytuje v tak hojné míře. Můžeme uvažovat o jednotlivých sídelních jednotkách či usedlostech, které byly rozptýleny v krajině (tzv. disperzní typ) a později zanikaly buďto samovolně či pod tlakem tzv. německého práva (*např. Žemlička 2002, 243*).

Na vymezeném území byly zatím provedeny dva větší archeologické výzkumy (Kolinec I, Mlázovy I), které přinesly dílčí poznatky k osídlení regionu. Získané soubory nálezů (především keramiky) náleží především 2. polovině 13. století.

Při prospekci se mi podařilo získat přes 750 zlomků keramiky, kterou můžeme datovat především do průběhu a závěru 13. století, samozřejmě s mírným přesahem do století 14. Některé zlomky mají mladohradištní charakter. Jiné artefakty (kovové, skleněné a kamenné), které se mi podařilo při prospekci získat, nemůžeme vzhledem k jejich stavu zachování nebo chronologické necitlivosti spolehlivě datovat. Podařilo se získat i několik pravěkých zlomků keramiky a několik kusů štípané industrie, což přináší nové poznatky o pravěkém osídlení regionu.

Díky získaným souborům keramiky si můžeme udělat alespoň přibližnou představu o zdejší keramické produkci ve 13. století. Musíme též počítat s možností nálezů importované keramiky.

U zlomků, které byly získány povrchovým sběrem jsou zpravidla hodnotitelné pouze zlomky, které nejsou omleté pohybem v ornici a poškozené povětrnostními podmínkami.

Většina nalezených zlomků, které lze posoudit, náleží bezuchým hrnkům. Několik zlomků náleží mísám či poklicím. Ojediněle jsme schopni rozpoznat zlomky lahví. Masivnější, především tuhé zlomky patří zásobnicím. Jeden zlomek pochází z konvice s třmenovým uchem.

Profilace okrajů je poněkud různorodá, což je patrné z obrázků v přílohách. Výzdoba je převážně rytá a objevuje se na podhrdlí a výduti nádob. Zlomky jsou zdobeny jednoduchými pravidelnými vlnicemi, vrypy a nejčastěji se setkáváme s rytými šroubovicemi.

Z hlediska výroby keramiky můžeme uvažovat o technice lepení a obtáčení. Na dnech jsou stopy podsýpky, v několika případech i značky. Časté jsou drobné rýžky po obtáčení na výduti nádoby. Zlomky zásobnic jsou zdobeny vodorovnými žlábkami nebo spíše zpevněny plastickou lištou.

U keramického materiálu je častá příměs stříbřité slídy a ostřiva do 2 mm. U některých zlomků (především z misek, lahví, případně džbánek) se setkáváme s materiálem jemně plaveným. Část nalezených zlomků je charakteristická písčitém materiálem. Setkáváme se i se zlomky engobovanými. Nádoby jsou páleny především do hnědošedých, červenohnědých a béžovohnědých odstínů.

Pro vymezenou oblast je charakteristické použití tuhy nejen na zásobnicových i na morfologicky drobnějších tvarech, což odkazuje spíše na oblast jihočeskou. U atypických tuhových zlomků musíme počítat i s možnou mladší datací (např. lokalita Ujčín I). Nejbližší zjištěný výchoz tuhy je u obce Čachrov (*Brůha-Brůha 1941, 62*), která je od obce Kolinec vzdálena přibližně 11 km. Na tuhové zlomky je upozorňováno písmenem **T** u jednotlivých vyobrazení nálezů.

Na základě zjištěných skutečností můžeme konstatovat, že ve 12. a především 13. století byla utvořena základní síť osídlení Kolinecka, která byla zformována a dotvořena v závěru 13. a průběhu 14. století. Osídlení je závislé na přírodních podmínkách a do jisté míry souvisí s těžbou či rýžováním drahých kovů.

10. Závěr

V práci předkládám dosavadní poznatky o osídlení vymezené oblasti, která je mi blízká. Pramennou základnu získanou při rekognoskacích a záchranných výzkumech jsem doplnil o poznatky z vlastního průzkumu nedestruktivního charakteru (povrchové sběry, vizuální prospekce, mikrosondáž ve vývratech). Provedl jsem rekognoskaci tří v literatuře již známých hradišť. Ověřoval jsem též stav sejpových polí při říčce Ostružné a jejích přítocích.

V horizontu několika let proběhne v obci Kolinec připravovaná kompletní výměna kanalizace a části vodovodního potrubí, která se dotkne i lokality Kolinec I (sídliště v zázemí kostela) a dalších částí historického jádra obce. Dále je plánována přeložka silnice v úseku Brod – Vlčkovice, která se zřejmě dotkne lokalit Brod II a Vlčkovice I. V den odevzdání práce bude zřejmě započat předstihový výzkum na přeložce vodovodního potrubí na hřbitov u kostela sv. Jakuba v Kolinci, který snad odpoví na otázky nastolené výzkumem ze sezóny 2006.

V práci byla vytipována řada naorávaných (často orbou doslova likvidovaných) lokalit, na kterých by bylo vhodné provést zjišťovací sondáž.

Nabízí se též možnost srovnání s dalšími zpracovanými i nezpracovanými výzkumy z regionu, např. výzkumu v Chlístově (nález polozemnice při stavbě rodinného domu), Zdouni (nález zbytků kulturní vrstvy při úpravě parkoviště u kostela), případně s vybranými nálezy z výzkumů v Sušici, čímž by mohly být položeny pevné základy pro chronologii keramiky pro závěr raného a počátek vrcholného středověku v tomto dosud málo poznaném regionu.

Celá tato práce bude předána i s materiálem archeologickému pracovišti Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech.

11. Zkratky

ZČM- Západočeské muzeum v Plzni

NM- Národní muzeum v Praze

VHM- Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech

ZM- základní mapa

NZ- nálezová zpráva

S- sever, severní

J- jih, jižní

V- východ, východní

Z- západ, západní

12. Literatura a prameny

- Anderle, J. 2004:** Zámek a dvůr Mlázovy – stavebně historický průzkum. Plzeň.
- Beneš, A. 1978:** Sušice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1975-6, 87.
- 1980:** Horní Pootaví v pravěku a na počátku dějin podle archeologických pramenů, Sborník vlastivědných prací o Šumavě. Kašperské Hory, 7-58.
- Bělohávek, M.a kol. 1985:** Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl IV. Praha.
- Braun, P. – Frýda, Fr. – Soukupová, D. 1982:** Boříkovy, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1978-79, 12.
- Braun, P. – Frýda, Fr. – Soukupová, D. 1982:** Hradiště, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1978-79, 34.
- Braun, P. – Frýda, Fr. – Soukupová, D. 1982:** Ústaleč, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1978-79, 143.
- Brůha J. – Brůha O. 1941:** Čachrov, městys na Šumavě. Čachrov.
- Břicháček, P. 2007:** Příspěvek k poznání nejstaršího slovanského osídlení jižních Čech, Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 4, 111-128.
- Břicháček, P. – Metlička M. 1998:** Časně a vrcholně středověká keramika z Potštejna, Zpravodaj, Okresní muzeum Plzeň – jih se sídlem v Blovicích. Blovice. 9-14.
- Čarek, J. 1985:** Městské znaky v Českých zemích. Praha.
- Čechura, M. 2000:** Opevněné kostely v Čechách, Hláska, ročník IX, č. 2, 18.
- Čechura, M. 2004:** Kolinec, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 107.
- Čechura, M. 2006:** Příkopy kolem kostelů, Archaeologia historica 31, 283–290.
- Čtverák, V. - Lutovský, M. - Slabina, M. - Smejtek, L. 2003:** Encyklopedie hradišť v Čechách. Praha.
- Demek, J. ed. 1987:** Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Praha.
- Durdík, T. 1999:** Ilustrovaná encyklopedie českých hradů. Praha.
- Dobová, M. 1990:** Příspěvek k počátkům slovanského osídlení Plzeňska, Zprávy čs. společnosti archeologické při Čs. akademii věd, supplément 11, 28-54.
- Fröhlich, J. 1996:** Horní Pootaví v paleolitu a mezolitu, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 9, 139-142.

- Fridrich, J. 1968:** Nález slovanského kostrového hrobu v Sušici, okr. Klatovy, Archeologické rozhledy 20, 87-91.
- Gabriel, J. A. 1860:** Starožitnosti okresu Sušického v Písecku, Památky archeologické IV, 26-27.
- Hostaš, K. – Vaněk, F. – Borovský F.A. 1899:** Soupis památek uměleckých a historických v polit. okresu Klatovském. Praha.
- Hostaš, K. – Vaněk, F. 1900:** Soupis památek uměleckých a historických v polit. okresu Sušickém. Praha.
- Hostaš, K. – Vaněk, F. 1907:** Soupis památek historických a uměleckých v království českém, sv. 25. Praha.
- Hrdlička, M. 1940:** Kolinec na Šumavě. Klatovy.
- Hrubý, P. – Parma, D. 1998:** Hradiště nebo tvrziště u vsi Hradiště na Klatovsku, Hláska, ročník IX, č. 4, 54-57.
- Hrubý, P. – Parma, D. 2000:** Hradiště, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1998, 54-55.
- Hrubý, P. – Lutovský, M. 1999:** Několik poznámek k hradišti u Ústalče, okr. Klatovy, Archeologie ve středních Čechách 3, 469-472.
- Hrubý, P. – Lutovský, M. 2005:** Hradiště a výšinná sídliště raného středověku v jižních Čechách, Archeologie ve středních Čechách 4, 439-483.
- Hůrková, J. - Smitka, J. 1996:** Příspěvek k osídlení Březového potoka. (Výsledky povrchových sběrů 1982 - 1995), Sborník Západočeského muzea v Plzni. Historie XIII, 16-27.
- Hůrková, J. 1998:** Archeologický výzkum v Sušici v roce 1996. Sborník Západočeského muzea v Plzni, řada historie XIV, Plzeň, 114–134.
- Hůrková, J. 2001:** Vlčkovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1999, 333-334.
- Charvát, P. nedat.:** Středověké archeologické nálezy v muzeu Šumavy v Sušici. Nepubl. strojopis. Ulož. VHM Klatovy.
- Janák, J. – Hledíková, Z. 1989:** Dějiny správy v Českých zemích do roku 1945. Praha.
- Klápště, J. 2005:** Proměna českých zemí ve středověku. Praha.
- Knížek, K. 1949:** Kronika obce Hradiště. Strojopis.
- Kočárová, R. – Kočár, P. 2007:** Kolinec (okr. Klatovy). Nálezová zpráva o xylotomární analýze. Ulož. VHM Klatovy.

- Kuča, K. 1997:** Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl II., Praha.
- Kuča, K. 1998:** Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl III., Praha.
- Kudrnáč, J. 1963:** Slovanský výzkum v Čechách po roce 1945, Archeologické rozhledy 15, 648.
- Kudrnáč, J. 1971:** Zlato v Pootaví. Písek.
- Kudrnáč, J. 1990:** O původu jména Zlaté stezky, Památky archeologické LXXXI, 434-446.
- Kudrnáč, J. 1992:** Kašovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1988-9, 126.
- Kuna, M. 1994:** Archeologický průzkum povrchovými sběry, Zprávy České archeologické společnosti, supplément 23, Praha.
- Kuna, M. ed. 2004:** Nedestruktivní archeologie. Teorie, metody a cíle. Praha.
- Kuna, M. – Profantová, D. a kol. 2005:** Počátky raného středověku v Čechách. Praha.
- Kuthan, J. 1975:** Středověká architektura v jižních Čechách do poloviny 13. století. České Budějovice.
- Mára, F. 1972-1995:** Dějiny městečka Kolinec. Nevydaný strojopis.
- Mencl, V. – Benešová, K. – Soukupová, H. 1978:** Předrománská a románská architektura v západních Čechách. Plzeň.
- Neuhänslová, Z. a kol. 1998:** Mapa potencionální přirozené vegetace České republiky. Praha.
- Nohejlová-Prátová, E. 1956:** Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II. Praha.
- Nohejlová-Prátová, E. 1957:** Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku III. Praha.
- Nováček, K. 2004:** Západní Čechy v 10. až 13. století. In J. Kumpera et al. Dějiny západních Čech. I. díl: Od pravěku do poloviny 18. století. Plzeň, 44–64.
- Pelant, J. 1988:** Města a městečka západočeského kraje. Stručné dějiny, současnost a výběrová bibliografie 129 míst. Plzeň.
- Poche, E. 1978:** Umělecké památky Čech, díl 2. Praha.
- Prexler, E. 1903:** Samostatný okres Klatovský, sepsání zeměpisné, místopisné a statistické. Rukopis uložen ve VHM.
- Profous, A. 1947:** Místní jména v Čechách, I. Praha.
- Profous, A. 1949:** Místní jména v Čechách, II. Praha.
- Profous, A. 1951:** Místní jména v Čechách, III. Praha.
- Profous, A. 1957:** Místní jména v Čechách, IV. Praha.

- Pták, M. 2005:** Drobné sakrální památky na Kolinecku. Středoškolská odborná práce- obor historie. Uloženo u autora.
- Quitt, E. 1971:** Klimatické oblasti Československa, Studia geographica 16, Brno.
- Roubík, F. 1959:** Soupis a mapa zaniklých osad v Čechách. Praha.
- Rožmberský, P. 1999:** Poznámka k Hradišti na Klatovsku, Hláska, ročník X, č. 1, 11-12.
- Sedláček, A. 1908:** Místopisný slovník Království českého. Praha.
- Sedláček, A. 1893:** Hrady, zámky a tvrze království českého IX. Domažlicko a Klatovsko. Praha.
- Šimek, E. 1930:** Západní hranice slavníkovské říše, pomezí hrad „in monte Osseca“ a potok „Surina“. In: Od pravěku k dnešku I. (Pekařův sborník). Praha, 75-101.
- Šimák, J. V. 1938:** Dějiny české, díl I. Praha.
- Škrábek, K. 1968:** Lovčice , Výzkumy v Čechách 196, č. 135.
- Tříška, K. a kol. 1986:** Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku - jižní Čechy, Praha.
- Úlovec, J. 2004:** Hrady, zámky a tvrze Klatovska. Praha.
- Úlovec, J. 2005:** Tvrz a zámek v Mlázovech, Minulostí západočeského kraje 40, 55 – 92.
- Vančura, J. 1927:** Dějiny někdejšího král. města Klatov. Klatovy.
- Vaněček, J. 1982:** Sejmová pole v horním Pootaví, Památky a příroda 7, 175-181.
- Waldhauser, J. – Fröhlich J. 2007:** Laténské sídliště rýžovníků zlata (?) u Velhartic v Pošumaví: počátek výskytu tuhové keramiky v jižních Čechách, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 20, 321-330.
- Woldřich, J. N. 1882:** Pohřebiště u Sušice. Památky archeologické XII, 13 - 18.
- Žemlička, J. 1997, 2007:** Čechy v době knížecí (1034-1198). Praha.
- Žemlička, J. 2002:** Počátky Čech královských (1198-1253). Praha.

Kartotéka nálezových zpráv VHM

Internetové zdroje:

www.geoportal.cenia.cz

www.kolinec.cz

www.kolinec.eu

www.kr-plzensky.cz

www.mapy.cz

www.oldmaps.geolab.cz

13. Přílohy

Přílohy o rozsahu 85 stran nebyly po dohodě se školitelem nahrány do STAGU z důvodu jejich rozsahu.

Jsou součástí tištěné práce a jsou na přiloženém CD.

Katalog lokalit:

Lokality jsou řazeny v abecedním pořádku. Jsou označeny názvem katastru a římskou číslicí stejně jako v textu této práce. Lokality jsou charakterizovány následujícími údaji.

- Typ- v práci jsou rozlišovány tyto typy lokalit: sídliště, hradiště, zemědělská aktivita, pozůstatky těžby - sejpová pole a ojedinělý nález, (jiné typy lokalit nebyly na vymezeném území zatím zachyceny)
- Lok- je uváděn pomístní - traťový název, vzdálenost od pevného orientačního bodu, číslo pozemkové parcely, nadmořská výška je většinou odečtená ze ZM 10 a uvedena v metrech
- ZM- uvedeno číslo základní mapy 1:10 000 a koordináty měřené vždy od západní : jižní sekční čáry uvedené v milimetrech
- Okol- uvedeny okolnosti nálezu (výzkum, povrchový sběr, náhodný nález), instituce či osoba, která nález učinila a datum nálezu
- Dat- datace nálezu (rozlišeny horizonty RS1-4, VS 1; u přesněji datovatelných nálezů je uvedeno století)
- Ulož- aktuální uložení nálezu, je uvedena zkratka muzea či instituce, je uveden název sbírky, přírůstkové a inventární číslo. Nálezy, které pochází z mé prospekce (zkratka MP), budou předány do Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech.
- Lit:- odkazy na literaturu a prameny (nálezové zprávy, nepublikované nálezové zprávy a poznámky)
- Pozn.- další informace

Boříkovy I

- Typ: domnělé hradiště
- Lok: vrch Hůrka, 500m JV od tvrze v Boříkovech, při silnici Mlázovy- Hradiště
- ZM 22-31-02; 18:6 (vrchol)
- Okol: rekognoskace 1978, bez nálezů
rekognoskace MP
- Dat:-
- Ulož: -
- Lit: *Braun-Frýda-Soukupová 1982, 12*
Sklenář 1993, 88
- Pozn: -

Brod

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole 100 m SZ od obce, zahrada čp. 10.,
- ZM 22-31-02; ?:?
- Okol: sběr p. potušáka 1978, zaevidováno 78 zlomků ke
- Dat: VS1 (13.-14)
- Ulož: ZČM, inv. č. 24028/16-25, inv č 24028/26-27 od čp. 10
- Lit: *kartotéka VHM, složka Brod*
- Pozn: -

Brod I

- Typ: možné tvrziště, sídliště
- Lok: jádro vsi Brod s kaplí
- Okol: vizuálním průzkum, jádro obce leží na vyvýšenině nad bezejmennou vodotečí
- Dat: VS1 ?, VS2
- Ulož: -
- Lit:-
- Pozn: -

Brod II

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole na SV okraji obce, ppč. 53, 59/1; 566-78 m. n.m.
- ZM 22-31-02; 366-376:60-70
- Okol: sběr MP, 15 zlomků VS1 KE
- Dat: PRA ?, VS1 (pol 13. st.), VS2, NO
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

Brod III

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole Z od rybníka a 350 m JJV od kaple, ppč. 121/2, 121/3, 142/8, 142/7; 568-572 m. n. m.
- ZM 22-31-02; 350-360:1-12
- Okol: sběr MP, 20 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

Hradiště I

- Typ: hradiště
- Lok: 300m JZ od obce Hradiště, trať „Na skále“; 700-718 m. n.m.
- ZM 22-31-01: 366, 64
- Okol: Oválné hradiště se zřetelnými valy (?)
rekognoskace ZČM 1978; bez nálezů
rekognoskace ZČM 1986; 3 zlomky KE pravěk, jeden zlomek Ke halštat

rekognoskace, mikrosondáž P. Hrubý a D. Parma, cca 50 zlomků Ke VS2, No, 1 VS1
prospekce MP, 12 zlomků Ke, z toho 5 VS1 (?)

- Dat: Ha; RS?; VS1, 2
- Ulož: ZČM, MP
- Lit: *Braun – Frýda - Soukupová 1982, 34*
Beneš 1980, 22-23
Sklenář 1993, 88
Sedláček 1908, 288-289
Hrubý – Parma 1998, 54 –5 7
Rožmberský 1999, 1 – 12
ARÚ Praha NZ 2953/98
ARÚ Plzeň NZ 228/78
- Pozn:-

Jindřichovice I

- Typ: sídliště- u „starého zámku“
- Lok: obec Jindřichovice, u starého zámku, ppč. 23; 562 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 7:87
- Okol: sběr v hromadách z výkopu, který procházel NO2 zásypem; 8 zlomků KE VS1
- Dat: VS1 (13.st), NO
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Jindřichovice II

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole na J okraj obce- u býv školy , 316/1; 564-568 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 17:66, 25:65, 23:57, 15:61
- Okol: sběr MP; 11 zlomků KE
- Dat:
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Jindřichovice III

- Typ: sejpové pole (pozůstatek)
- Lok: JV od obce Jindřichovice na Malonickém (Jindřichovickém) potoce
- Okol: skupina narušených sejpů
- Dat:-
- Ulož: -
- Lit: *Vaněček 1972, 175-181*
- Pozn:-

Kolinec

Starší nálezy jsou shrnuty v textu.

Kolinec I-

a)

- Typ: sídliště
- Lok: JZ od kostela sv. Jakuba, vně valu, 542 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 334:112
- Okol: záchranný výzkum VHM 2006,
sběr na ploše výzkumu MP 30 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: VHM inv. č. 18001 – 18079; MP
- Lit: Nálezová zpráva VHM
- Pozn: -

b)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, u transformátoru, ppč. 154/6 a 154/7; 540 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 329:106
- Okol: Záchranný výzkum VHM 2006
Sběr na ploše výzkumu MP, 7 zlomků KE
- Dat: VS1 (13., 13./14 st.)
- Ulož: VHM inv. č. 17985 – 18000; MP
- Lit: Nálezová zpráva VHM
- Pozn: -

c)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, S od transformátoru, ppč. 175/8, 542 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 328:108
- Okol: sběr MP ve výkopu pro el. sloupek, 2 zlomky KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

d)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, zahrádka u čp. 20, ppč 171/1; 540m.n.m
- ZM 22-31-07; 327:110.
- Okol: sběr MP, 1 zlomek KE
- Dat: VS1?
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

e)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, novostavba na ppč. 175/11; cca 545 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 322:108
- Okol: sběr MP na ploše stavby, 10 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: zdobený zlomek z profilu

f)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, výkop NN od býv. školky k novostavbě na ppč. 175/11, ppč. 146/2, 146/3; 542-545 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 323:105
- Okol: sběr MP na zasypaném výkopu pro kabel NN, 13 zlomků KE
- Dat:
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

g)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, políčko S od býv. školky, ppč 175/1, 542 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 325:110
- Okol: sběr ve výkopu pro el. sloup, 7 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -

h)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, u Prossrů na pozemku, ppč 175/1, 544 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 326:112
- Okol: sběr MP ve výkopu pro el. sloup, 1 zlomek KE
- Dat: VS1?
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

i)

- Typ: sídliště
- Lok: intravilán obce, v terénních úpravách u býv. školky, ppč 154/3; 540 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 327 od Z, 103 od J s.č..
- Okol: sběr v nově upravené ploše (trávník) u budovy býv. mateřské školky, narušení archeologické situace nezjištěno, cca 50 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: je možné, že terén byl dorovnan hlinou, která byla nově převezena z terénních úprav u místního kostela

j)

- Typ: sídliště?, zemědělská aktivita
- Lok: intravilán obce- SV okraj, novostavba u Jílků, ppč. 136/2, 534 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 376 od Z, 175 od J s.č.
- Okol: sběr MP, 2 zlomky KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn:-

Kolinec II

- Typ: sídliště
- Lok: pole Pod kótou 555, sektor 1, ppč. 404/1; 536-552 m.n.m
- ZM 22-31-07; 325:181, 345:197, 361:174, 352:166
- Okol: sběr MP, cca 200 ks KE
- Dat: RS4, VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště?, zemědělská aktivita
- Lok: pole Pod kótou 555, sektor 2, ppč. 404/1; 540-552 m.n.m
- ZM 22-31-07; 322:159, 328:167, 349:159, 343:149
- Okol: sběr MP, 35 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

Kolinec III

- Typ: sídliště, zemědělská aktivita
- Lok: Za Pazdernou, sektor 1, pole ppč. 425/1; 562-570 m.n.m
- ZM 22-31-07; 376:190; 371:206; 310:220; 312:213
- Okol: sběr MP, cca 45 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště, zemědělská aktivita
- Lok: Za Pazdernou, sektor 2, pole ppč.425/1, 536-560 m.n.m
- ZM 22-31-07; 345:219; 365:225; 376:190; 365:178
- Okol: sběr MP, 18 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

Kolinec IV

- Typ: sídliště
- Lok: pole U papírny, sektor 1; 540-552m.n.m
- ZM 22-31-07; 212:64; 245:72; 249:60; 207:52
- Okol: sběr MP, 40 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště?, zemědělská aktivita
- Lok: pole U papírny, sektor 2; 548-560 m.n.m
- ZM 22-31-07; 225:89; 252:74; 228:72
- Okol: sběr MP, 18 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště, zemědělská aktivita
- Lok: pole U papírny, sektor 4, 548-570 m.n.m
- ZM 22-31-07; 195:75; 220:105; 228:72; 212:64.
- Okol: sběr MP, 13 zlomků KE
- Dat: RS4, VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště, zemědělská aktivita
- Lok: pole U papírny, sektor 5, 548-588 m.n.m
- ZM 22-31-07; 195:51; 200:61; 191:67; 195:72, 210:64; 205:45
- Okol: sběr MP, cca. 95 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště, zemědělská aktivita
- Lok: pole U papírny, sektor 6, 536 m.n.m
- ZM 22-31-07; 250:59; 272:60; 250:49
- Okol: sběr MP, 13 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

- Typ: sídliště?, zemědělská aktivita
- Lok: pole U papírny- U Denků, sektor 7; 542-550m.n.m
- ZM 22-31-07; 202:42; 225:37, 214:16; 185:19
- Okol: sběr MP, cca 25 zlomků KE

- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn:-

- Typ: sídliště?, zemědělská aktivita
- Lok: pole p. Chmelíka, ppč 285/1, 576 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 232:097
- Okol: sběr MP, 3 zlomky KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Kolinec V

- Typ: sejmové pole (pozůstatek)
- Lok: Při říčce Ostružné v úseku Ujčín Kolinec
- Okol: skupina narušených sejpů
- Dat:-
- Ulož: -
- Lit: *Vaněček 1972, 175-181*
- Pozn:-

Malonice I

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole Z od obce, 280-360m od kaple, ppč. 49/6,172/11; 624 m.n.m.
- ZM 22-31-11; 345:372, 352:375, 356:369, 350:365
- Okol: sběr MP, 13 zlomků KE, skleněný korál/přeslen
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Malonice II

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: políčko V od obce, 150 m od kaple, ppč. 234/6; 592- 598 m.n.m.
- ZM 22-31-11; 22-31-11; 395:174, 405:175, 395:365, 406:366
- Okol: sběr MP, 10 zkomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn:-

Malonice III

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: Velké pole Z od rybníka Díly, ppč 322; 582-588 m.n.m.
- ZM 22-31-11; 341:345, 361:340, 361: 335, 341:335
- Okol: sběr MP, 30 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Mlázovy I

- Typ: sídliště
- Lok: nádvoří dnešního zámku; 570m. n. m.
- ZM 22-31-07; 85:265, 89:278, 97:270, 92:263
- Okol: Výzkum VHM 2006
- Dat: 2.pol. 13. st., VS2, NO
- Ulož: VHM
- Lit: Nálezová zpráva VHM
- Pozn: -

Sluhov I

- Typ: sídliště – zemědělská aktivita
- Lok: pole cca 150 m S od kaple, ppč. 99, 112/1; 588 m.n.m.
- ZM 22-31-06; 440:260
- Okol: sběr MP, 5 zlomků KE
- Dat:
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn:

Střítež I

- Typ: sídliště – zemědělská aktivita
- Lok: políčko S nad obcí, ppč. 81; 604 m.n.m.
- ZM 22-31-06; 355:165
- Okol: sběr MP, 3 zlomky KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Střítež II

- Typ: sídliště – zemědělská aktivita
- Lok: políčko J od obce, ppč. 196, 228/5, 228/2; 594 m.n.m.
- ZM 22-31-06; 357:130
- Okol: sběr MP, 5 zlomků KE
- Dat:
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Tajanov I

- Typ: sídliště – zemědělská aktivita
- Lok: pole V od obce, ppč. 37/3; 574 m.n.m.
- ZM 22-31-12; 120:260
- Okol: sběr J. Eigner 2004, 10 zlomků KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Tajanov II

- Typ: sejmové pole (pozůstatek)
- Lok:
- Okol: několik skupin sejpů při říčce Ostružné v úseku Velhartice-Tajanov a Tajanov - Ujčín
- Dat:-
- Ulož: -
- Lit: *Vaněček 1972, 175-181*
- Pozn:-

Tržek I

- Typ: sídliště – zemědělská aktivita
- Lok: pole JZ okraj obce, ppč. 220/0, 220/15; 608 m.n.m.
- ZM 22-31-06; 205:203
- Okol: sběr MP, 3 zlomky KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Ujčín I

- Typ: sídliště ?, tvrz
- Lok: V okraj obce Ujčín, ppč. 800/3; 560 m. n. m.
- ZM 22-31-12; 195:314
- Okol: vizuální průzkum, opakované nálezy keramiky 14. a 15. st.
- Dat: VS2
- Ulož: MP, P. Princ (majitel zámku a dvora)
- Lit: -
- Pozn: -

Ujčín II

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole S od obce, ppč. 738/4; 550 m.n.m.
- ZM 22-31-12; 207:358
- Okol: sběr MP, 2 atyp. zlomky KE
- Dat: VS1
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn: -

Ujčín III

- Typ: sejповé pole (pozůstatek)
- Lok: při říčce Ostružné
- Okol: několik skupin narušených sejpů
- Dat:-
- Ulož: -
- Lit: *Vaněček 1972, 175-181*
- Pozn:-

Ústaleč I

- Typ: hradiště
- Lok: vrchol Hradec, 1150 m SZ od kaple v Ústaleči, 612 m.n.m
- ZM 22-31-08; 206:366 (kóta 612)
- Okol: protáhlý vrchol s hlavní osou ZSZ-VJV, jižní stranou napojen na Vidhošťský masiv.
Val je nejlépe zachován na ZSZ a J straně, kde dosahuje výšky přes dva metry
Poprvé popsáno 1930; výzkum NM (J. Břeň) 1955- nepublikováno, dokumentace a část
nálezu zřejmě ztracena; rekognoskace v letech 1978, 1986, 1998; pravidelný průzkum MP
- Dat: RS4,VS1?
- Ulož: MP, NM Praha – přír. č. 21/55, ZČM - inv .č 28482-3
- Lit: *Šimek 1930, 100*
Neústupný 1956, 206
Kudrnáč 1963, 148
Beneš 1980, 22
Braun-Frýda-Soukupová 1982, 143
Sklenář 1993, 226
Hrubý-Lutovský 1999, 469-72
Zpráva o průzkumu - RP 15/86; uložena ve VHM
- Pozn: -

Vlčkovice I

- Typ: sídliště, tvrz
- Lok: Zahrada domu čp. 37 na S okraji obce, ppč. 484/3; 566 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 317:350
- Okol: V hlíně z vrtu na studnu byly sesbírány v r. 1998 majitelkou pozemku M. Novákovou zlomky keramiky, předány VHM, průzkum VHM 1999.(xx zlomků KE)
průzkum MP 2003, 2007, 2008 –sběrem získány další zlomky (9 ks)
- Dat: VS1 (pol 13. st)
- Ulož: VHM přír.č. 78/98, MP
- Lit: Hůrková 2001, 333-334
kartotéka VHM, složka Vlčkovice
- Pozn: -

Vlčkovice II

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole J od obce, ppč. 292/2; 548-576 m.n.m.
- ZM: 22-31-07; 300:423, 316:430, 335:405, 305:300
- Okol: sběr MP, cca 40 zlomků KE
- Dat: VS1 (13. st)
- Ulož: MP
- Lit:-
- Pozn:-

Vlčkovice III

- Typ: sídliště- zemědělská aktivita
- Lok: pole J od rybníku Ovčák, ppč. 161/8, 162; 532-540 m.n.m.
- ZM 22-31-07; 350:280, 360:284, 369:245, 351:246
- Okol: sběr MP; 34 zlomků KE
- Dat: RS4 ?, VS1
- Ulož: VHM
- Lit:-
- Pozn:

Zavlekov I

- Typ: sídliště?
- Lok: políčko u hráze rybníka Valcha, ppč. 2021/1; 534 m. n. m.
- ZM 22-31-03; 254:23
- Okol: sběr MP; 4 zlomků KE, 1 malý zlomek mazanice
- Dat: RS4 ?, VS1
- Ulož: MP
- Lit: -
- Pozn: -

Obrazové přílohy

Obrazové přílohy této práce jsou přehledně řazeny a je na ně v textu průběžně odkazováno. U přejatých vyobrazení a fotografií je vždy uveden zdroj či autor. Pouze u upravených výřezů z map ZM 10 není z důvodu úspory prostoru uváděn zdroj-
www.geoportal.cenia.cz.

K práci neodlučitelně patří vložené CD s elektronickou podobou této bakalářské práce. Dále obsahuje kompletní fotodokumentaci nálezů z mé prospekce, fotografie nalezišť a nálezové zprávy VHM z výzkumů Kolinec 2006 a Mlázovy 2006 s kompletní dokumentací.

Seznam obrazových příloh:

- Obr.1 - Vymezené území na mapě ČR. (geoportal.cenia.cz)
- Obr.2 - Obrysová mapa katastrálního území městyse Kolinec. (kr-plzensky.cz)
- Obr.3 - Letecký snímek katastrálního území městyse Kolinec. (kr-plzensky.cz)
- Obr.4 - Výřez z druhého vojenského mapování. (mapy.cz)
- Obr.5 - Výřez z geologické mapy. (geoportal.cenia.cz)
- Obr.6 - Výřez z vodohospodářské mapy. (kolinec.eu)
- Obr.7 - Nálezy z doby hradištní na Klatovsku Převzato z Hůrková – Pícka 2005, vyznačeno vymezené území.
- Obr.8 - Pozemková držba kláštera v Nepomuku – převzato z Charvátová 1998.
- Obr.9 - Přemyslovský stát na přelomu 12. a 13. století, převzato z Žemlička 2007, 273.
- Obr. 10 - Přibližný průběh tras Zlaté stezky a rýžoviště v jejich okolí. Převzato z Kudrnáč 1990, 435.
- Obr. 11 - Mapa sejpových polí – převzato z Vaněček 1982.
- Obr. 12 - Vymezené území s vyznačenými lokalitami- výřez z mapy ZM 25: 22-311 Kolinec.
- Obr. 13 - Brod I,II,III. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
- Obr. 14 - Brod I od jihu.
- Obr. 15 - Brod I od východu.
- Obr. 16 - Brod II. Výběr z nálezů.
- Obr. 17 - Brod III. Výběr z nálezů.
- Obr. 18 - Hradiště I a Boříkovy I. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
- Obr. 19 - Hradiště I. Překreslená mapa s vyznačenými valy a místem nálezů keramiky.
- Obr. 20 - Hradiště I od jihu, v popředí obec Boříkovy.
- Obr. 21 - Hradiště I. Výběr z nálezů.
- Obr. 22 - Jindřichovice I, II, III. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami
- Obr. 23 - Jindřichovice I od severozápadu.
- Obr. 24 - Jindřichovice I. Výběr z nálezů.
- Obr. 25 - Jindřichovice II. Výběr z nálezů.
- Obr. 26 - Kolinec I-II. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
- Obr. 27 - Kolinec I opevněný kostel označen šipkou. Mapa stabilního katastru 1837. (převzato z Kuča 1997, upraveno)
- Obr. 28 - Kolinec I. Půdorys kostela sv. Jakuba Většího. Kreslil V. Svoboda.

- Obr. 29 - Kolinec I. Kostel od jihozápadu.
- Obr. 30 - Kolinec I. Kostel od severozápadu, znatelné valy.
- Obr. 31 - Kolinec I. Vstupní portál kostela.
- Obr. 32 - Kolinec I. Nákres z poznámek Fr. Máry
- Obr. 33 - Kolinec I. Náčrtek z Pamětní knihy obce Kolinec, 1940.
- Obr. 34 - Kolinec I. Výřez z III vojenského mapování. (oldmaps.geolab.cz).
- Obr. 35 - Kolinec I a). Rozmístění sond při výzkumu JV od Kostela v roce 2006.
- Obr. 36 - Kolinec I, výřez z katastrální mapy. Naznačen příkop a výzkumy 2006.
- Obr. 37 - Kolinec I, výzkum u kostela 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 38 - Kolinec I, výzkum u kostela 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 39 - Kolinec I, výzkum u kostela 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 40 - Kolinec I, výzkum u kostela 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 41 - Kolinec I, výzkum u kostela 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 42 - Kolinec I. Sběr na ploše výzkumu u kostela 2006. Výběr z nálezů.
- Obr. 43 - Kolinec I b). Výzkum u transformátoru 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 44 - Kolinec I b). Výzkum u transformátoru 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
- Obr. 45 - Kolinec I f). Výběr z nálezů.
- Obr. 46 - Kolinec I e). Výběr z nálezů.
- Obr. 47 - Kolinec I i). Výběr z nálezů.
- Obr. 48 - Kolinec I a). Výzkum 2006.
- Obr. 49 - Kolinec I b). Výzkum 2006.
- Obr. 50 - Lokality v úseku Kolinec – Vlčkovice od jihozápadu.
- Obr. 51 - Kolinec II. Výběr z nálezů.
- Obr. 52 - Kolinec II. Výběr z nálezů.
- Obr. 53 - Kolinec II. Výběr z nálezů.
- Obr. 54 - Kolinec II. Výběr z nálezů.
- Obr. 55 - Kolinec III, sektor 1. Výběr z nálezů.
- Obr. 56 - Kolinec III, sektor 2. Výběr z nálezů.
- Obr. 57 - Kolinec III, sběr pracovníků VHM. Výběr z nálezů.
- Obr. 58 - Kolinec IV, V. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
- Obr. 59 - Kolinec IV, sektory 1, 2, 3 od jihozápadu.
- Obr. 60 - Kolinec IV, sektor 1. Výběr z nálezů.
- Obr. 61 - Kolinec IV, sektor 1 - V část. Výběr z nálezů.
- Obr. 62 - Kolinec IV, sektor 2. Výběr z nálezů.
- Obr. 63 - Kolinec IV, sektor 4. Výběr z nálezů.
- Obr. 64 - Kolinec IV, sektor 5. Výběr z nálezů.
- Obr. 65 - Kolinec IV, sektor 6. Výběr z nálezů.
- Obr. 66 - Kolinec IV, pole ppč 285/1. Výběr z nálezů.
- Obr. 67 - Kolinec IV, sektor 7. Výběr z nálezů.
- Obr. 68 - Malonice I-III. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
- Obr. 69 - Malonice I. Výběr z nálezů.
- Obr. 70 - Malonice II. Výběr z nálezů.
- Obr. 71 - Malonice III. Výběr z nálezů.
- Obr. 72 - Mlázovy I. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenou lokalitou.
- Obr. 73 - Mlázovy I. Letecký snímek lokality I (obj. 8 označen šípkou). VHM.
- Obr. 74 - Mlázovy I. Dokumentce řezu 1, označen obj. 8. VHM.
- Obr. 75 - Mlázovy I. Obj. 8 během preparace. Foto J. Pícka VHM.
- Obr. 76 - Mlázovy I. Přeslen z obj 8.

- Obr. 77 - Mlázovy I, výzkum 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
Obr. 78 - Mlázovy I, výzkum 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
Obr. 79 - Mlázovy I, výzkum 2006. Výběr z nálezů. Kreslila L. Formánková.
Obr. 80 - Sluhov I. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenou lokalitou.
Obr. 81 - Střítež I, II, Tržek I. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
Obr. 82 - Tržek I. Výběr z nálezů.
Obr. 83 - Sluhov I. Výběr z nálezů.
Obr. 84 - Střítež I. Výběr z nálezů.
Obr. 85 - Tajanov I, II. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
Obr. 86 - Tajanov II, pozůstatky sejpových polí
Obr. 87 - Tajanov I, sběr J. Eignera 2004. Výběr z nálezů.
Obr. 88 - Ujčín I-III. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
Obr. 89 - Ujčín I. Pohled od východu.
Obr. 90 - Ujčín III. Sejpová pole.
Obr. 91 - Ujčín III. Sejp narušený těžbou dřeva.
Obr. 92 - Ústaleč I, Zavlekov I. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
Obr. 93 - Ústaleč I od severozápadu, v popředí obec Buršice.
Obr. 94 - Ústaleč I. Pohled na hradiště od severovýchodu.
Obr. 95 - Ústaleč I. Zachovalý val hradiště na jihozápadní straně.
Obr. 96 - Ústaleč I. Plocha hradiště od západu.
Obr. 97 - Ústaleč I. Kumulace uhlíků a kamenů ve vývratu na jižním valu.
Obr. 98 - Ústaleč I. Náčrt hradiště. Podle Lutovský 2003, 331.
Obr. 99 - Ústaleč I. Nález z průzkumu v roce 1998. Podle Hrubý – Lutovský 1999.
Obr. 100 - Ústaleč I. Profily valů. Podle Hrubý-Lutovský 1999.
Obr. 101 - Vlčkovice I-III. Zmenšený výřez z ZM 10 s vyznačenými lokalitami.
Obr. 102 - Vlčkovice I. Místo nálezů souboru keramiky.
Obr. 103 - Lokality v úseku Vlčkovice – Kolinec.
Obr. 104 - Vlčkovice I. Výběr z nálezů.
Obr. 105 - Vlčkovice I. Výběr z nálezů. Zlomky 4-7 kreslila T. Šálková.
Obr. 106 - Vlčkovice I. Výběr z nálezů.
Obr. 107 - Vlčkovice I. Výběr z nálezů.
Obr. 108 - Vlčkovice I. Výběr z nálezů. Zlomek 13 kreslila T. Šálková.
Obr. 109 - Vlčkovice I. Výběr z nálezů.
Obr. 110 - Vlčkovice II. Výběr z nálezů.
Obr. 111 - Vlčkovice III. Výběr z nálezů.